

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

**Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну
проф. Олена КОЛЕСНІЧЕНКО**

« _____ » _____ 2025 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Ландшафтно-планувальна організація території
поліфункціонального парку в селі Трудовик Корюківського району
Чернігівської області»**

Спеціальність 206 – Садово-паркове господарство

Гарант освітньої програми

кандидат с.-г. наук, доцент

Олеся ПІХАЛО

**Керівник бакалаврської кваліфікаційної
роботи**

кандидат біол. наук, доцент

Ірина СИДОРЕНКО

Виконала

Юлія ПОДЯ

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну

проф. Олена КОЛЕСНИЧЕНКО

« » 2024р.

ЗАВДАННЯ

на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студенту

Подя Юлія Андріївна

Спеціальність 206 – Садово-паркове господарство

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи Ландшафтно-планувальна організація території поліфункціонального парку в селі Трудовик Корюківського району Чернігівської області

затверджена наказом ректора НУБіП України від «11» листопада 2024 р. № 2020 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедрі 02.06.2025

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: картографічні матеріали, натурне обстеження об'єкту, фотофіксація, обміри території, літературні джерела, інтернет-джерела

Перелік питань, які потрібно розробити:

- проаналізувати закордонний досвід створення поліфункціональних парків;
- провести передпроектний аналіз та фотофіксацію території;
- запропонувати ландшафтно-планувальну та об'ємно-просторову структуру території об'єкту проектування;
- розробити композицію насаджень та функціональних елементів благоустрою.

Перелік графічних документів: ситуаційний план, опорний план, схема функціонального зонування, план-схема ландшафтно-композиційного аналізу, план-схема маршрутів руху територією об'єкту, генеральний план, візуалізації прийнятих рішень.

Дата видачі завдання «11» листопада 2024 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____ доц., к.б.н. Ірина СИДОРЕНКО

Завдання прийняла до виконання _____ Юлія ПОДЯ

РЕФЕРАТ

Бакалаврська кваліфікаційна робота надрукована на 77 сторінках, містить 54 рисунки і 7 таблиць. Для написання було використано 43 літературних джерела. У роботі був проаналізований закордонний досвід створення поліфункціональних парків, а саме особливості їх організації, зонування, композиції насаджень та використання архітектурних елементів.

Особлива увага приділялася обдуманому розміщенню функціональних зон в залежності від потреб людей різних вікових груп. Територія майбутнього парку має площу 12,9 га.

Для початку був проведений передпроектний та композиційний аналіз ділянки, на основі якого розроблено планувальну структуру поліфункціонального парку в с. Трудовик Чернігівської області.

Відповідно до функціонального зонування було надано проектні пропозиції щодо загальної композиції насаджень з формуванням пейзажних паркових картин та елементів благоустрою території. Запропоновано асортимент рослин з врахуванням природних умов об'єкту. Надано рекомендації щодо облаштування кожної функціональної зони парку з розробкою візуалізацій основних вузлових композицій та їх елементів.

Останній розділ роботи розкриває питання використання основних елементів благоустрою запроектованої території, зокрема, малі архітектурні форми, освітлення, облаштування водних устроїв, майданчиків різного типу та дорожнього покриття.

У результаті було надано проектні пропозиції в яких розроблено планувальну та об'ємно-просторову структуру паркової території, підібрані архітектурні елементи та композиція насаджень для кожної паркової зони.

Ключові слова: ландшафтно-планувальна організація, функціональні зони, архітектурні елементи, композиційні прийоми, акцент, благоустрій.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1.....	7
РОЗДІЛ 2.....	17
ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ’ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ	17
2.1. Місцезнаходження об’єкту проектування	17
2.2. Природні умови та нормативно-правова база створення об’єкту	18
2.3. Аналіз сучасного стану території	19
РОЗДІЛ 3.....	24
ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ В С. ТРУДОВИК КОРЮКІВСЬКОГО РАЙОНУ	24
3.1. Функціональне зонування та планувальна організація території об’єкту	24
3.2. Об’ємно-просторове рішення території об’єкту.....	27
3.3. Композиція насаджень та основний асортимент рослин	32
ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ	40
4.1. Елементи благоустрою території.....	40
4.2. Елементи освітлення території.....	47
4.4. Водойми та водні устрої на території об’єкту	49
4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі.....	51
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

У наш час дуже стрімко зростає кількість парків, які є різноманітними за функціональністю, розміщенням та стилем. Особливо актуальним питання паркової поліфункціональності є для невеликих населених пунктів де більш доцільним є використання території для створення об'єкту з максимально широким функціоналом для задоволення потреб кожного відвідувача. Різні вікові категорії, інтереси та вподобання можна об'єднати в одній парковій території, та композиційно довершити її за допомогою чіткого уявлення про організацію простору.

Актуальність теми. Пов'язана із необхідністю створення поліфункціональної паркової території в с. Трудовик Корюківського району Чернігівської області для потреби в різних видах відпочинку для широкого кола людей.

Об'єктом дослідження є територія комунальної власності в с. Трудовик, Корюківського району Чернігівської області.

Предметом дослідження є особливості ландшафтно-планувальної організації паркових територій поліфункціонального типу.

Мета і завдання дослідження.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні задачі:

- проаналізувати закордонний досвід створення поліфункціональних парків;
- провести передпроектний аналіз та фотофіксацію території;
- запропонувати ландшафтно-планувальну та об'ємно-просторову структуру території об'єкту проектування;
- розробити композицію насаджень та функціональних елементів благоустрою.

Методи дослідження. Для дослідження були використані загальнонаукові,

емпіричні та спеціальні методи. У першу чергу серед загальнонаукових прийомів були застосовані систематизація, узагальнення та описові методи. Емпіричний метод включав в себе вимірювання і спостереження, в той час як спеціальний – візуальні прийоми, а саме використання програм для ландшафтної графіки (ArchiCAD 27, Realtime Landscaping Architect 2023).

Положення, що винесені на захист, розкривають:

- закордонний досвід і особливості створення поліфункціональних паркових територій;
- питання передпроектного аналізу та результатів обстеження обраної території;
- питання функціональної організації території;
- особливості об'ємно-просторової структури;
- прийоми композиції насаджень та елементів благоустрою.

Практичне значення результатів. Практичне значення бакалаврської кваліфікаційної роботи полягає у розробці проектних пропозицій щодо створення парку поліфункціонального типу в с. Трудовик, Корюківського району Чернігівської області.

Структура і обсяг роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота в своєму складі має дві основні частини: пояснювальна записка та графічна частина. Пояснювальна записка складається з 77 сторінок комп'ютерного тексту, і містить вступ, 4 розділи, висновки, список використаних джерел з 43 найменувань, 54 рисунки і 7 таблиць.

РОЗДІЛ 1

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПАРКОВИХ ПРОСТОРІВ

Сьогодні важко уявити міста та селища без парків. Із швидким розвитком міст, новими забудовами та зменшенням зелених зон більшість мешканців прагнуть відволіктися від навколишнього шуму та насолодитися природою. У світі існує величезна кількість парків, від звичайних прогулянкових до історичних або ж національних. Таке різноманіття допомагає кожній людині відвідати те місце, яке найбільш цікаве для неї в даний момент.

Існують парки, які здатні поєднати у собі різні типи. Такі місця називають поліфункціональними парками. Перевага таких парків – це доцільність їх створення в невеличких селищах та містах. Це дуже зручно, адже в одному місці можна побачити як і спортивний парк, так і прогулянковий парк чи парк відпочинку і не доводиться обирати найбільш вдалий варіант для тої чи іншої території.

Основний принцип – багатofункціональність, яка забезпечує:

- можливість використання простору людьми різних груп населення;
- забезпечення різноманітних видів використання простору;
- використання простору цілодобово та незалежно від погодних умов.

Щоб парки були більш затребуваними і популярними з роками, а можливо, і з десятиліттями, вони повинні відповідати принципу – створити відчуття сучасного комфортного середовища для відвідувачів. Як результат, правильно підібрана структура забезпечить вдалий відпочинок для кожної складової парку та не завдасть незручностей у зонах, які знаходитимуться поряд.

Одним з яскравих прикладів таких парків є парк Леві в Х'юстоні в штаті Техас (рис. 1.1). Даний парк був реконструйований та відкритий вдруге на початку 2017 року. Він займає площу 2,4 га [13].

Рис. 1.1. План-схема парку Леві в Х'юстоні [14]

Сучасний дизайн парку доцільно поєднується з відтворенням природних ландшафтів та допомагає відвідувачам відволікатися від нав'язливих думок та насолоджуватися природою.

Розташування парку: західна сторона Х'юстона, житлово-комерційний район. Дане розташування потребувало уваги до кожної деталі парку, адже його можна побачити з усіх сторін, спостерігаючи з вікон офісних будівель навколо.

Метою створення даного проекту було бажання відродити зелені зони у центральній частині міста.

Парк має багато зон (рис. 1.2), серед них можна виділити такі: зони для ігор і читання, галявина для активного відпочинку, закрита зона для тренування собак, багатоцільовий павільйон тощо. Також тут є дощовий сад для зливної води з метою захисту від сильних опадів.

Така різноманітність зацікавлює відвідувачів, адже дана територія пропонує різні види відпочинку, що як наслідок, допомагає розвитку парку та постійному потоку бажаючих відвідати ту чи іншу зону території об'єкту. Кожен з легкістю знайде щось цікаве для себе та задовільнить власні потреби у відпочинку.

Рис. 1.2. Вид парку зверху для проглядання всіх зон [15]

Цікавим є використання дерев на даній території, адже дитяча зона має доступний пандус, який дає можливість піднятися до крони дерев на висоту 3 м. Це створює вражаючий ефект, адже саме на цій висоті відслідковується баланс між відкритим небом та тінню дерев.

Також у дитячій зоні є стіни для лазіння, тунелі з підсвіткою, гірки та доріжки з м'яким покриттям.

Цікавим прикладом сукупності парків, які розміщені близько один до одного та відрізняються за функціональністю, є парки Лавендер-Бей в Австралії.

До них належать: парк Кібарі, парк Кларка, берег Лавендер-Бей, парк Ватт та невеличкі сади (Парк Арт Бартон та Секретний сад Венді Вайтлі) [16].

Парк Кларка відкриває прекрасний вид на міст Сідней-Харбор, затоку Лаванда та місто (рис. 1.3-1.4).

Парк Кібарі та берег Лавендер-Бей представляють собою невеликі смуги набережної, які мають з'єднувати парки між собою. Важливо усвідомлювати, що не зважаючи на достатньо просте функціональне значення (поєднання паркових територій) вдалося створити зелений простір, який несе в собі декоративний ефект та характеризує місцевість за рахунок яскравих композиційно-довершених рослинних груп та газонного покриття.

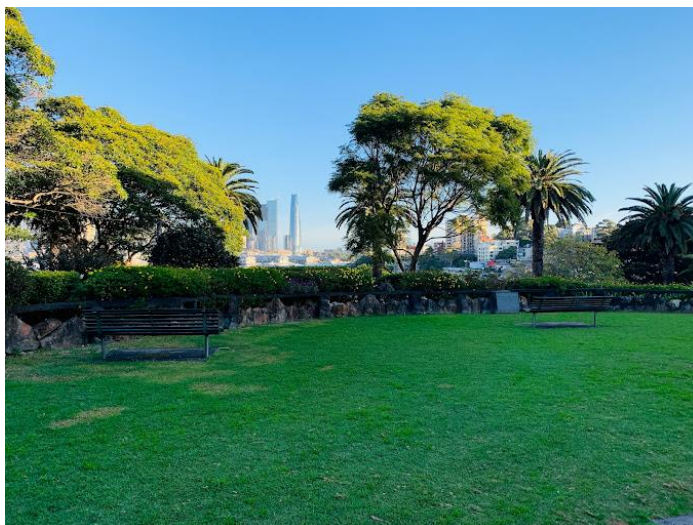

Рис. 1.3. Вид на місто з парку Кларка [17]

Рис. 1.4. Вид на затоку Лаванда [18]

Ватт парк поєднує місця для тихого відпочинку та роздумів (рис. 1.5) з дитячим майданчиком. Цей парк є більш компактним, та незважаючи на це він має акцентні елементи та цікаві видові точки.

Зона індивідуального відпочинку представлена широким асортиментом рослин, які є поширеними для даної місцевості. Форми крон додають загадковості та допомагають привернути увагу відвідувачів.

Рис. 1.5. Місце для тихого відпочинку в парку Ватт [19]

Серед маленьких садів на цій території вирізняється Арт-Бартон-парк. Він представлений смугами та має густу рослинність. Особливістю даного парку є маленькі скульптури (рис. 1.6), що розміщені вздовж доріжки. Також відвідувачі звертають увагу на приголомшливий вид, який відкривається на знаменитий міст Харбор-Брідж.

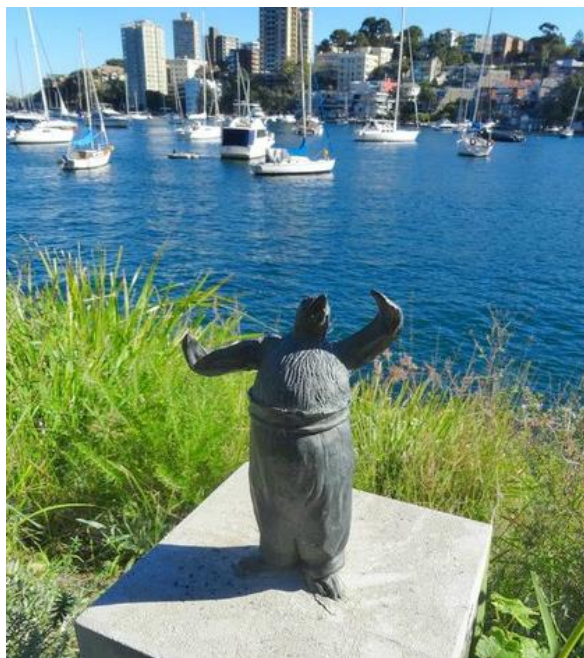

Рис. 1.6. Скульптура Кет Дудонг [20]

Ще однією окрасою даної місцевості є Секретний сад Венді. Він має зворушливу історію, яка стала поштовхом для створення даного об'єкту. Венді Уайтлі втратила двох рідних людей: чоловіка та дочку.

Спочатку пішов з життя чоловік, і Венді, щоб уберегти себе від сумних думок, почала розчищати територію занедбаної залізничної станції (рис. 1.7). Через певний час померла її єдина донька, і це надало жінці рішучості завершити справу та створити прекрасний сад [21]. Під час розчищення території, були виявлені цікаві екземпляри рослин та їх форми.

Рис. 1.7. Розчищення території [22]

Територія має цікавий рельєф, який в результаті був обіграний за рахунок сходів та підпірних стінок. Ділянка в одній із своїх частин має невелику скелю, до вершини якої веде зигзагоподібна стежка (рис. 1.8). Таке рішення було доцільним як з ландшафтної точки зору, так і з практичної. Динамічні форми поєднуються з насадженнями, які окрім надання акцентів, мають дещо статичний ефект.

Сад Венді поєднує в собі композиційні особливості в плануванні, широкий асортимент рослин, природні матеріали тощо. Відсутність яскравих архітектурних елементів додає природності та врівноваженості даній території.

Рис. 1.8. Звивиста стежка, яка веде до вершини скелі [23]

Багатофункціональні парки також поширені в Японії. Одним з таких прикладів є Намба Парк на місці, де колись був бейсбольний стадіон в Осаці. Особливістю даного об'єкту є те, що він об'єднаний з достатньо великим торговим центром (рис. 1.9).

Кожен поверх має свої особливості, тут досягнуте відчуття скелястого каньйону, гаїв, водоспадів тощо.

Рис. 1.9. Вид зверху на Намба Парк [24]

Вартим уваги є дев'ятий поверх даного об'єкту, адже там створений ландшафтний сад та амфітеатр.

Основна ідея даного проекту – втручання природи в щільну забудову міста Осаки. Планування є досить вдалим, адже відвідувачі можуть швидко дістатися зеленої зони, адже будівля пронизана ходами, які виходять до водоспадів, гаїв та інших цікавих ландшафтних об'єктів [25].

Останнім прикладом, де прослідковується поліфункціональність, є найвідоміший парк Нью-Йорка – Центральний парк (рис. 1.10). Його площа складає 341 га. Даний парк має поля та спортивні майданчики, штучні водойми (озера і ставки), а також заповідник для пташок.

Рис. 1.10. Центральний парк, Нью-Йорк, США [26]

Даний парк гармонійно поєднує розважальні та природні елементи з офіційними приміщеннями. Багата флора і фауна створює безліч природніх композицій, дивлячись на які перехоплює подих [27]. Парк є дуже різноманітним, починаючи з активних велосипедних та кінних екскурсій, закінчуючи місцями індивідуального відпочинку для милування природою.

Висновки:

Підсумовуючи інформацію можна дійти висновку, що основною перевагою паркових територій поліфункціонального призначення є забезпечення різноманітних видів відпочинку та розваг. Навіть невеликі парки можуть мати декілька складових, які відрізняються за функціональним призначенням. Завдяки цьому досягається ефект багатозадачності даних паркових територій, що в свою чергу привертає увагу відвідувачів та змушує їх повертатися ще не один раз.

До нових форм багатофункціонального парку відносяться і відкриті громадські простори, які з'явилися і поширилися в останні десятиліття в містах світу.

Типологічними принципами архітектурно-ландшафтної організації багатофункціональних парків є:

- поліцентричність, відсутність ієрархії, еквівалентність і однакова привабливість безлічі композиційних центрів, вільно розташованих в парковому просторі;
- пропорційність усіх планувальних частин парку;
- ізоляція внутрішніх закритих приміщень від зовнішнього середовища;
- у разі візуальної взаємодії з навколишньою архітектурою, відповідність масштабу по відношенню до неї;
- пластична схожість форм архітектури та малі форми;
- відсутність однозначного призначення напрямку руху, мінливість;
- виразність матеріалу – активне використання кольору, текстури і фактури.

До сучасних прийомів створення поліфункціональних парків можна віднести: містобудівну контекстуальність, де простори є природним продовженням навколишнього середовища; прийом композиційної взаємодії заощених та озелених ділянок (де ефект від мощення виявляється в різноманітті і забарвленні з включеними елементами озеленення – групи, куртини, квітники, газони та різноманітні водні пристрої і майданчики); різні засоби виразності: динамічність,

асиметрія, скульптурна пластика, колористика дрібних форм, фактура матеріалу як засіб активізації тактильного сприйняття простору.

Тож, поліфункціональні парки можуть мати ряд особливостей в проектуванні, новітні архітектурні прийоми. Найважливішим є те, щоб парк виконував своє головне призначення, а саме: забезпечувати комфортний відпочинок для різних груп населення та надавати варіативні види такого відпочинку.

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

2.1. Місцезнаходження об'єкту проектування

Даний об'єкт є територією комунального підпорядкування, площею 12,9 га. Ділянка знаходиться в Чернігівській області Корюківському районі в селі Трудовик (рис. 2.1).

Територія примикає до вулиці Трудова. На іншій стороні від дороги знаходяться житлові будинки. На схід від об'єкту розміщуються приватні території, на яких в минулому випасали велику рогату худобу. Пішохідні зв'язки з сельбищною територією представлені ґрунтовими дорогами, одна з таких доріг проходить через дану ділянку (дод. А, рис. А. 1). Дана територія відноситься до комунального підпорядкування Корюківського району та знаходиться недалеко від районного центру та туристичної бази відпочинку.

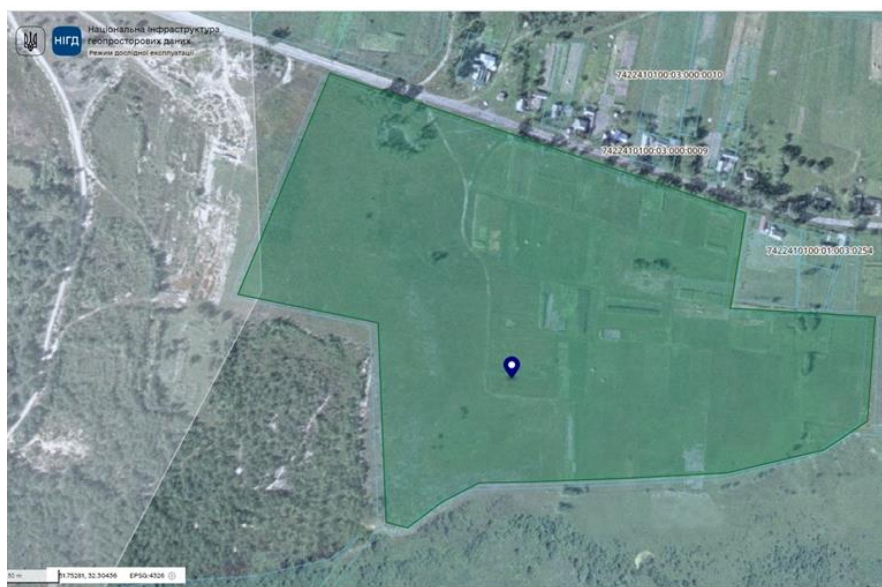

Рис. 2.1. Місцезнаходження об'єкту проектування [28]

Територія відіграє другорядну роль у структурі населеного пункту та його комплексної зеленої зони (КЗЗМ). У перспективі метою розвитку даного об'єкта є створення парку з різними функціональними зонами для забезпечення потреб населення різних вікових груп.

2.2. Природні умови та нормативно-правова база створення об'єкту

Клімат даного об'єкту помірний, із достатнім зволоженням. Середньорічна кількість опадів становить 550-660 мм, зимовий період характеризується меншою їх кількістю, ніж протягом літніх місяців. Середньорічна температура січня (найхолодніший місяць) варіюється від -6 до -8°C. Найтеплішим місяцем є липень, середня температура якого становить +18(+19)°C. Абсолютний максимум температури повітря становить 37°C, а мінімум – -35°C [29]. Вегетаційний період триває 150-160 днів.

Ділянка знаходиться в зоні мішаних лісів. Переважаючі породи: *Pinus sylvestris* L., *Betula pendula* L. та *Quercus robur* L. Рельєф переважно рівнинний. Ґрунти дерново-підзолисті, піщані й супіщані.

На об'єкті зростають 80 дерев. Більша частина ділянки вкрита трав'яним покривом. Він представлений різнотрав'ям, злаковими та бобовими рослинами.

Рослинний покрив наразі перебуває в незадовільному стані, тому в подальшому планується певну його частину замінити на якісне газонне покриття.

Для проектування парку на даній території будуть використані Санітарні норми і правила планування та забудови населених пунктів (СанПіН) [44] та Державні будівельні норми України (ДБН) [45], що стосуються конкретних видів робіт (земляні роботи, озеленення, благоустрій тощо).

Ці документи регулюють проектування садово-паркових територій, тому їх використання дасть змогу спроектувати все згідно з існуючими нормативами.

2.3. Аналіз сучасного стану території

Для того, щоб детально розглянути дану територію та оцінити перспективи створення парку на даній місцевості, був проведений передпроектний аналіз на основі натурального обстеження та складеного опорного плану (дод. А, рис. А. 2). Такий аналіз допомагає краще зрозуміти переваги та недоліки місцевості, дізнатися детальніше про забудови, водні устрої тощо (дод. А, табл. А. 1).

Дана територія характеризується переважно відкритими просторами (близько 90%) (рис. 2.2). Переважають лугові трави, зустрічаються поодинокі дерева. Ділянка оточена лісовими масивами із західної та південно-західної сторін. Привертає увагу штучна водойма, яка оточена групами дерев. Через ділянку проходить лінія електропередач.

Рис. 2.2. Загальний вид території (фото автора)

Рослинність даної території представлена травами та деревними рослинами. Трав'яний покрив складають переважно злакові та лугові трави. Серед них тут зростають костриця овеча (*Festuca ovina* L.), тонконіг лучний (*Poa pratensis* L.), мітлиця тонка (*Agrostis capillaris* L.), тимофіївка лучна (*Phleum pratense* L.) та райграс багаторічний (*Lolium perenne* L.).

Деревні види не створюють великої різноманітності, адже тут зростають дерева найбільш поширені для даних кліматичних умов. Серед них: сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.), береза повисла (*Betula pendula* L.), верба біла (*Salix alba* L.) та груша звичайна (*Pyrus communis* L.) (рис. 2.3). Загальна кількість дерев на ділянці – 80 штук, проте планується видалення декількох дерев у зв'язку з їх пошкодженнями та втратою привабливого вигляду.

Рис. 2.3. Групи Берези повислої на ділянці (фото автора)

Територія переважно є рівнинною, та, не зважаючи на це, має достатньо гарні види. До них можна віднести штучну водойму, навколо якої зростають групами берези та верби, вид на лісовий масив та групи сосен (рис. 2.4 - 2.5).

Рис. 2.4. Штучна водойма (фото автора)

Рис. 2.5. Вид на лісовий масив (фото автора)

Також зустрічаються бідні види, декілька пошкоджених дерев. Окрім цього, варто звернути увагу на велику кількість амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisiifolia* L.) в східній частині ділянки (рис. 2.6). Дана рослина може викликати алергічні реакції в певній кількості людей, тому під час створення парку планується її видалення.

Рис. 2.6. Зростання амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisiifolia* L.) на ділянці (фото автора)

Дана ділянка не містить елементів благоустрою, адже раніше використовувалася для випасання худоби. Також відсутня чітко сформована дорожньо-стежкова мережа. Будівель чи майданчиків на даній території також немає.

Для уявлення більш цілісної картини території, був проведений композиційний аналіз (дод. А, табл. А. 2). Ділянка не має закритих просторів. Відкриті та напіввідкриті частини території у відсотковому співвідношенні відповідно дорівнюють 90 і 10 відсотків.

Висновки:

Аналіз території показав, що дана ділянка, площею 12,9 га, розташована в селі Трудовик Корюківського району Чернігівської області. На ділянці відсутні дорожньо-стежкова мережа, малі архітектурні форми та декоративні насадження. Рослини представлені злаковими травами та деревними видами, які є найбільш поширеними в даній місцевості.

Клімат помірний, рівень ґрунтових вод 4-6 м, навесні трапляються паводки. Середньорічна кількість опадів становить 614 мм, у тому числі в теплий період – 439 мм. Переважаючими є західні вітри.

Ділянка представлена відкритими просторами, на заході та південному заході територію оточують лісові масиви, на північ від ділянки розміщена приватна забудова.

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОЇ
ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ В С. ТРУДОВИК КОРЮКІВСЬКОГО РАЙОНУ

3.1. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту

Як було проаналізовано, функціональні зони відіграють ключову роль у формуванні паркової території, особливо поліфункціонального типу. Від їх кількості та розміщення залежить загальне сприйняття об'єкту, певного настрою території та зацікавленості відвідувачів.

Для даного парку пропонується виділити наступні функціональні зони: вхідну, буферну, спортивну, прогулянкову, кемпінгову, дитячу та індивідуального відпочинку (рис. 3.1).

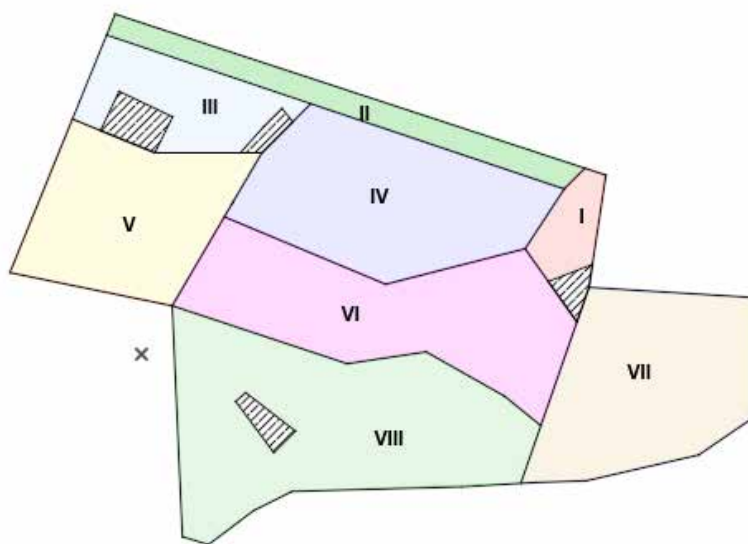

Рис. 3.1. Функціональні зони території: I – вхідна, II – буферна, III – індивідуального відпочинку, IV – центральна, V – дитяча, VI – прогулянкову, VII – спортивну, VIII – кемпінгову (розроблено автором)

Кожна зона має основні елементи, які в загальному створюють композицію для всієї території парку та надають естетичного вигляду.

Вхідна частина парку – це перша зона, яку бачать відвідувачі. Вона відіграє важливу роль – представлення території. Саме через цю зону проходить переважна більшість відвідувачів та формує перше враження про об’єкт (рис. 3.2).

Дана паркова територія має ще один вхід, він є додатковим та розміщений західніше від головного. Відмінність відчувається в меншій кількості архітектурних елементів. Проте незважаючи на це, є спільні риси, які підкреслюють планувальну структуру кожного з входів.

Рис. 3.2. Вхідна частина парку (розроблено автором)

Обмежує ділянку з півночі буферна зона, яка представлена рядовими посадками у шаховому порядку. Такий регулярний тип планування насаджень слугує для захисту від шуму, пилу та шкідливих викидів.

До буферної зони прилягає зона індивідуального відпочинку (рис. 3.3), яка є порівняно невеликою з іншими частинами парку, але в своєму складі має місця тихого відпочинку біля водойми та невелике кафе.

Також біля даної зони розміщені невеликі магазини, які надають змогу відвідувачам придбати їжу, воду або іграшки для дітей. Функціональність зони є не дуже широкою, проте кожен, хто полюбляє відпочинок у тиші біля водойми та милування пейзажами, неодмінно завітає саме сюди.

Рис. 3.3. Зона індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Достатньо обдуманим є розміщення дитячої зони. Адже для того, аби дістатися сюди, не потрібно проходити всю територію парку, що може бути стомлюючим для маленьких відвідувачів. Загалом, дитячий майданчик є різноманітним у розвагах (гойдалки, гірки, пісочниці тощо). Передбачені місця для сидіння, аби батьки могли спостерігати за своїми дітьми.

Центральна площа є зоною, яка з'єднує центральний вхід та дитячу зону. Вона має достатньо великі розміри, які розподілені між майданчиками з альтанками, амфітеатром, а також ділянками з газоном.

Центральну площу з іншими частинами парку поєднує прогулянкова зона. Вона представлена переплетеними доріжками, які мають плавну форму. Це дозволяє сприймати дану зону як більш динамічну, але водночас достатньо спокійну та врівноважену для піших прогулянок людей різних вікових груп.

Спортивна зона поєднує в собі дві частини, які є функціонально різними. Одна з них – це зона з тренажерами та спортивними полями для командних видів спорту. В той час як інша – це скейт-парк. Він несе більш розважальне значення, але також є достатньо активним проведенням вільного часу [9].

Найбільшою за площею є кемпінгова зона. Дерев'яні будиночки, мангали та відкриті ділянки, де можна встановити палатки, а також магазини з відповідним

знаряддям для відпочинку на природі – це все в поєднанні створює зручне місце для кемпінгу. Не зважаючи на достатньо вільне розміщення архітектурних елементів у даній зоні, майданчики округлої форми та чітко сформована дорожньо-стежкова мережа допомагають надати завершеності плануванню паркової території та чітко доповнити стилістику інших зон [4].

3.2. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту

Будь-яка ділянка, на якій створюється об'єкт, не залежно від розміру, форми або ж типу має бути композиційно проаналізована (дод. Б, табл. Б. 1). Бачення території з різних сторін, визначення головних та другорядних домінант, розкриття видових точок – це все впливає на майбутні рішення під час створення тих чи інших елементів. Одночасно з цим варто визначати відкриті, напіввідкриті та закриті простори ділянки. Усі ці особливості в сукупності допомагають побачити найменші деталі, слабкі і сильні сторони, що в результаті повністю розкривають територію та допомагають у прийнятті композиційно доцільних рішень [30].

Дана ділянка, на якій проектується поліфункціональний парк, має значні розміри, але в той же час обмежену кількість рослин, відсутність масивів, декоративних груп, значних перепадів рельєфу тощо. Під час створення зон та проектування всіх елементів (архітектурних, ландшафтних та ін.) були враховані відкриті та напіввідкриті простори. Проте для бачення загальної картини та розуміння розташування зон, насаджень, елементів був проведений досить детальний композиційний аналіз.

Для зручності, простори парку розподілені за трьома критеріями: відкриті, напіввідкриті та закриті [3]. Вони дозволяють створити паркові зони, які будуть різні за функціональним наповненням та просторовою якістю (рис. 3.4).

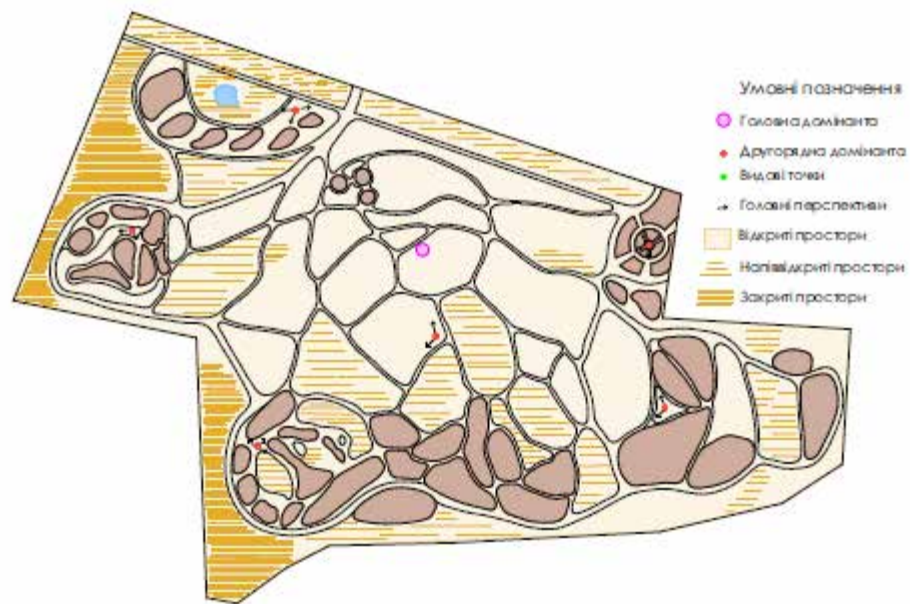

Рис. 3.4. Об'ємно-просторова організація території (розроблено автором)

Для проведення об'ємно-просторової організації території об'єкту було складено план-схему відкритих, напіввідкритих та закритих просторів території. До прийняття проектних рішень територія мала переважну частину 90 % відкритих просторів сформованих з поодиноких насаджень. Відповідно основною задачею при проектуванні композиції насаджень було створення більш комфортного і різноманітного паркового середовища, запропоновано додати закриті та напіввідкриті простори з використанням модуляції видів з різною глибиною та кутом проглядання (дод. Б, табл. Б. 2).

Відкриті простори має вхідна зона. За рахунок відкриття панорамного виду на всю територію парку досягається динамічний ефект. Форма доріжок та майданчиків у свою чергу також додає руху та спонукає відвідувачів йти далі по території. Доріжки плавно ведуть до центральної площі, яка поєднує вигнуті форми з акцентними елементами. Дана зона спонукає відчуття задоволення від видів, які відкриваються з різних сторін та на певний час затриматися в цій частині парку. Тут відвідувачі можуть поміркувати, куди ж вони хочуть рушити далі, адже ця площа

направляє до інших зон.

Цікавою, але протилежною за відчуттями, які наповнюють людей під час перебування тут, є буферна зона. Чітке та рівномірне розміщення дерев дає відчуття спокою та захищеності. З одного боку, простір здається обмеженим, але з іншого – статичним та цілісним. Сусідня зона, зона індивідуального відпочинку, у своєму складі теж має напіввідкриті простори, проте створює інший ефект. Групи дерев і кущів та водойма в поєднанні дають відчуття урівноваженості та затишку. Відсутні яскраві контрасти і форми, які відволікають увагу, тому, як наслідок, тут запроектовані місця для тихого відпочинку.

Максимально протилежною по сприйняттю, але схожою за стилістикою парку є дитяча зона. Використання яскравих кольорів та цікавих форм спонукає до відчуття веселощів [8]. Важливою складовою є людський фактор, який супроводжується сміхом дітей, розмовами батьків, що в сукупності створює певне шумове навантаження. Але в даному випадку це не є чимось негативним, на противагу додає завершеності даній зоні за рахунок відчутих емоцій малечі та батьків. Довкола даної зони можна побачити закритий простір у вигляді масиву.

Прогулянкова зона представлена багатьма доріжками, які переплітаються та стимулюють до руху. Та не зважаючи на це, кожен може зупинитися та помилуватися відкриттям простору на лісовий масив або на інші частини парку. Це викликає емоцію спокою та транслює врівноваженість [5].

Поряд розміщується зона, яка поєднує в собі динамічні елементи та надає відчуття захоплення. Спортивна зона представляє собою простір, який розкривається за рахунок динамічних ліній майданчиків та доріжок.

Композиційним центром даної зони виступає скейт-парк. Він несе в собі збуджуючу бадьору енергетику. В той самий час інша частина зони представлена спортивним полем, яке має чітку обмежену форму. Здавалося б, що вона додає статичності, але достатньо швидкі командні ігри транслюють рух та динаміку. Ці протилежні за створюваним ефектом елементи та фактори доповнюють один

одного та певним чином врівноважують. Як наслідок, це привертає увагу не тільки дітей, але й дорослих.

Найбільшою за площею є зона відпочинку. Закриті простори оточують її з усіх сторін та надають ефекту спокою та врівноваженості. Вони поступово переходять у напіввідкриті, чим крок за кроком відкривають дану зону та додають ефект певної загадковості та зацікавлення до того, що ж розміщується далі.

Достатньо важливим елементом для бачення парку зі всіх сторін є схема планувальної та об'ємно-просторової організації території (рис. 3.4). Така схема була створена за рахунок аналізу просторів, зон та дорожньо-стежкової мережі.

Багато хто недооцінює те, наскільки вид з тої чи іншої точки є важливим під час розкриття пейзажних картин [1]. Вдало підібрати такі місця допомагає добре проаналізована територія [31].

Для початку була виділена головна домінанта. В даному випадку – це амфітеатр, а саме: його арена. З цієї точки відкривається чудовий вид на інші зони парку. З одного боку, це вхідна частина та відкриті майданчики вздовж буферної зони, в іншому напрямку ми бачимо насадження, які височіють за амфітеатром, а також спортивну зону, котра поступово розкривається. Ще один напрям спрямовує наш погляд на прогулянкову зону, за якою здіймаються масиви та оточують зону відпочинку.

Другорядні домінанти виділені в сусідніх зонах. Вхідна зона має композиційний центр на центральному майданчику. Звідси відкривається вид на більшу частину парку. Головні перспективи спрямовані в напрямку кожної з чотирьох доріжок, які відходять від цієї точки. Таким способом вдається охопити всі можливі пейзажні картини, які можна побачити, стоячи на цьому місці [6].

Ще одна другорядна домінанта виокремлена в зоні індивідуального відпочинку. Поряд з кіосками та невеликими магазинами розміщена видова точка, яка спрямовує погляд на водойму з місцями тихого відпочинку. З іншого боку погляд направлений на додатковий вхід у парк, який виходить на передній план між

рядовими посадками буферної зони. Ще один напрям перспективи зосереджений на дитячій зоні та зелених насадженнях навколо неї. Прогулянкова зона – це третя зона, яка теж має другорядну домінанту, яка розміщена таким способом, щоб відкрити для погляду центральну площу та зону відпочинку.

Також для даної ділянки були виділені окремі видові точки в інших трьох зонах паркової території. Кожна з них по-своєму виділяє цікаві аспекти ландшафту та в більшій мірі розкриває пейзажні картини [3].

Важливо, що на формування даних картин має значний вплив модуляція виду. Залежно від розміщення архітектурних елементів або насаджень створюються різні композиційні ефекти (направлення огляду до більш ширшого сектору споглядання, або ж навпаки, звернення уваги на невеличкий куточок, оточений рослинністю, який здається дуже затишним). Все це досягається за рахунок напіввідкритих просторів у вигляді зелених насаджень [5].

Ділянка, де проектується паркова територія, є переважно рівнинною, тому відсутнє використання цікавих форм рельєфу для відкриття пейзажних картин. Головними елементами для виокремлення та передачі модуляції видів є масиви, штучна водойма та великі декоративні групи (дод. Б, табл. Б. 3). Вони створюють різноманітні варіації ландшафтних картин та в поєднанні з видовими точками та домінантами виокремлюють ділянки ландшафту, на які варто звернути увагу.

На основі усіх виділених акцентів та розподілених зон була створена дорожньо-стежкова мережа. Детальний аналіз території допоміг прокласти основні маршрути, якими будуть рухатися відвідувачі по території (рис. 3.5). Для початку був визначений головний прогулянковий маршрут, який проходить через всю територію парку та слугує кільцевою дорогою. Центральна площа має головний та другорядний маршрути. Це пов'язано з розміщенням доріг різного призначення в даній зоні. Інші зони в своєму складі мають різноманітні маршрути, які для зручності позначені різними кольорами.

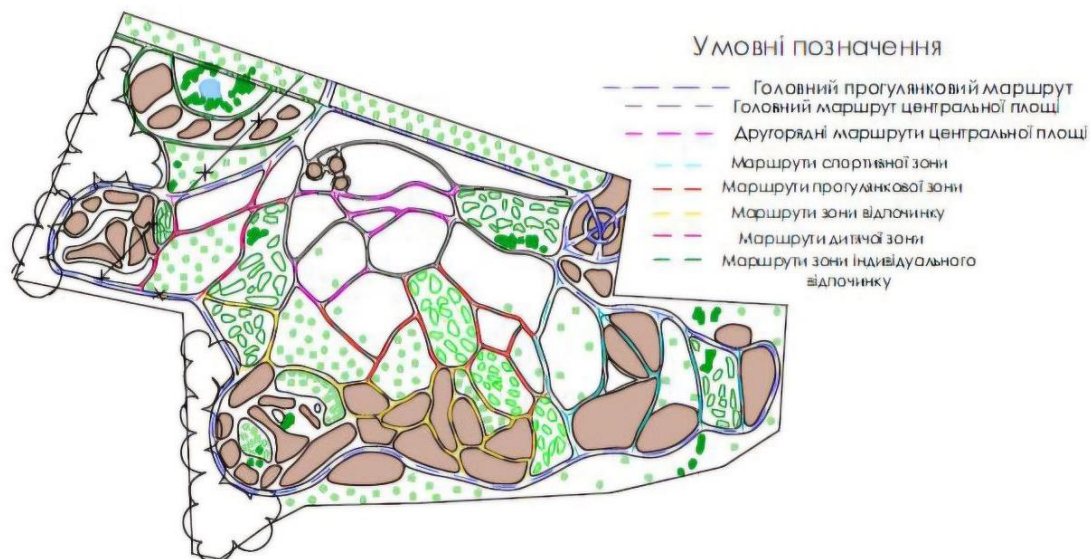

Рис. 3.5. Маршрути по території (розроблено автором)

Важливо розуміти, що дана схема при прочитанні слугує додатковим елементом орієнтування в парковому просторі. Така орієнтація допоможе відвідувачам безпомилково пересуватися територією до тих чи інших функціональних зон і об'єктів по найбільш зручним та уподобаним маршрутам. Такий розподіл допомагає побачити певну закономірність у пересуванні та охоплює всі важливі види точок та архітектурні елементи кожної зони [32].

3.3. Композиція насаджень та основний асортимент рослин

Насадження – це одна з важливих складових будь-якого об'єкту. За допомогою рослин можна сформувати певний настрій, розмежувати або додати акцентів території. Залежно від типу насаджень, видів рослин та їх форм виокремлюють їх різні функції. Декоративні форми дерев та кущів допомагають додати більшої декоративності ділянці, масиви можуть слугувати елементом, який розмежовує та допомагає створити тінь у сонячні дні. Рядові посадки можуть

підкреслювати форму прогулянкових доріжок, бути буфером тощо [12].

Дана паркова територія в своєму складі містить різні типи насаджень, які додають певних особливостей кожній зоні (дод. Б, табл. Б. 3).

Масиви запроектовані в південно-західній частині ділянки з метою продовження лісового насадження. Деревний вид – *Acer platanoides* L. , який є поширеним у даній кліматичній зоні. Локалізація масивів охоплює дві зони – дитячу та зону відпочинку. Відмінністю є настрій, що створюється в кожній з них, та використаний деревний вид. Постійний рух та сміх дітей забезпечує динамічний простір не тільки самій зоні, а й масиву, створюючи ефект розрядки та веселощів.

Зона відпочинку несе в собі інший настрій, саме тому масив є композиційно доцільним рішенням для відчуття завершеності. Насадження з *Pinus sylvestris* L. та кемпінгові будиночки створюють відчуття відпочинку в лісі і транслюють емоцію спокою та врівноваженості.

Кожна зона в своєму складі має декоративні групи. Вони відіграють роль у певній мірі акцентів. Вхідна частина паркової території представлена такими деревними видами: *Quercus robur* L. та *Thuja occidentalis* L. у кількості відповідно 5 та 4 шт. Поряд висаджені декоративні кущі: *Cotinus coggygria* Scop. (2 шт.), *Ligustrum japonicum* L. (3 шт.) і *Cotinus coggygria* “Golden Spirit” (10 шт.) (Рис. 3.6). Підкреслюють форму доріжок кущі *Abelia* “Edward Goucher” (11 шт.) [2].

Рис. 3.6. Декоративні насадження вхідної частини (розроблено автором)

Схожий асортимент, проте в іншому кількісному співвідношенні спостерігається і в інших зонах. Зокрема центральна площа представлена *Ligustrum japonicum* L. та *Thuja occidentalis* L. Зона індивідуального відпочинку має ширший асортимент, який спрямований на підкреслення водойми. Тут використані: *Spiraea prunifolia* “Renaissance”, *Cotinus coggygia* “Golden Spirit”, *Cotinus coggygia* Scop. (рис. 3.7). Також ближче до зони обслуговування можна побачити *Spiraea japonica*, *Ligustrum japonicum* L., *Amelanchier alnifolia* “Regent” та *Amelanchier obovalis* Michx.

Рис. 3.7. Декоративні насадження зони індивідуального відпочинку
(розроблено автором)

Окрім використання декоративних дерев та кущів, цікавим способом були обіграні живоплоти з *Carpinus betulus* L. Між вхідною зоною та центральною площею створений лабіринт (рис. 3.8). Його форма – це незамкнені плавні лінії, які додають руху та зацікавлюють дітей. Такий елемент продовжується між центральною зоною та дитячою.

Рис. 3.8. Лабіринт з *Carpinus betulus* (розроблено автором)

Даний вид стійкий до екологічних умов та чудово зберігає надану йому форму. Важливим фактором є відсутність загрози для дітей, оскільки граб не є отруйною рослиною, також він не має шипів. Висота лабіринту спроектована таким чином, щоб батьки могли спостерігати за своїми дітьми, а діти в свою чергу не боялися загубитися. До того ж візерунок не складний та має безліч виходів.

Ще одним елементом, який поєднує дві функції (декоративну та функцію розмежування простору), є сад Бузку. Види та культивари підібрані відповідно до кліматичних умов Полісся з метою їх стійкості до морозів, вологості та інших екологічних умов. Видовий склад: *Syringa vulgaris* L., *Syringa josikaea* J.Jacq. ex Rchb., *Syringa persica* L. та *Syringa amurensis* Rupr. Ці види створюють основу сирінгарію. Невеликими вкрапленнями слугують такі культивари: *Syringa vulgaris* “Alba”, “Sensation”, *Belle de Nancy*” і “Charles Joly” [2]. Всі використані види та культивари обрані за їх декоративний вигляд та стійкість до екологічних умов.

Квіткове оформлення підібране таким чином, щоб доповнювати стилістику паркової території та відповідати кліматичним умовам. Найбільше його використано у вхідній частині (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Квіткове оформлення вхідної частини (розроблено автором)

Одразу біля входу висаджені дві клумби з *Hosta* “*Yellow Splash Rim*”. Їх кольорова гама додає акцентів вхідній зоні. На сусідніх майданчиках розміщені контейнери, в яких ростуть два види очитків: *Hylotelephium spectabile* “*Brilliant*” та *Hylotelephium* “*Purple Emperor*”. У сусідньому контейнері зростає *Lavandula angustifolia* Mill.

Дані види також використані в інших зонах, проте їх кількість значно менша та нагадує вкраплення для посилення стилістичних моментів.

Зона індивідуального відпочинку поєднує в собі *Iris odaesanensis* Y.N.Lee та *Iris hybrid* (рис. 3.10). Дані види непогано зростають у вологих умовах та є достатньо декоративними. Форма квітів може варіюватися від стандартної, яка має «борідку» до широкого різноманіття видів з вузькими пелюстками, більш широкими або з подвійним (інколи потрійним) їх рядом. Забарвлення квіток охоплює різнобарвну палітру кольорів. Окрім монохромату зустрічаються представники з більш складним забарвленням, яке має градієнт, цятки, яскраві (контрастні) жилки тощо.

Не можливо не відмітити запах даних квіткових рослин. В залежності від виду чи культивару він може дещо відрізнятися (бути більш або менш насиченим), але в цілому аромат є приємним. Також для ірисів характерний різний розмірний ряд. В залежності від виду висота стебла може варіюватися.

Для квіткового оформлення біля водойми були обрана спокійна кольорова гама, яка забезпечує ефект природності та доповнює стилістику зони. В даному випадку був використаний нюанс як композиційний прийом. Він є доречним у цій зоні, адже допомагає в повній мірі розкрити задуманий настрій.

Водна поверхня за рахунок відображення деревних, кущових та квіткових видів, які зростають навколо, транслює відчуття глибини та наповнення зони спокійною атмосферою, плавними формами та іншими компонентами ландшафтної організації простору. У загальному, квіткове наповнення вище описаними видами ірисів допомагає транслювати задум локації біля водойми та зони в цілому.

Рис. 3.10. Квіткове оформлення біля водойми в зоні індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Використані квіткові рослини в інших зонах відіграють роль відображення природних ландшафтів, тому там відсутній регулярний тип планування квітників, рабатки чи міксбордери. Такий достатньо простий стиль використання квіткових композицій виглядає вирашно для даної стилістики об'єкту.

Ще одним важливим декоративним елементом є газон. У зв'язку з ландшафтним типом планування на ділянці відсутні партерні газони, більший акцент зроблений на звичайні, спортивні та мавританські газони. Звичайні садово-паркові газони висаджені біля головного та додаткового входів, у кемпінговій зоні, центральній частині ділянки та в зоні індивідуального відпочинку (рис. 3.11). Видовий склад представлений такими видами: *Festuca rubra* L., *Poa pratensis* L., *Phleum pratense* L. та *Agrostis capillaris* L.

Таке різноманіття трав'яних рослин створює щільне газонне покриття, яке слугує фоном для декоративних груп та архітектурних елементів. До переваг у використанні також можна віднести стійкість до витоптування. Це важливо, адже деякі відвідувачі, не зважаючи на сформовану дорожньо-стежкову мережу, можуть пересуватися по газонному покриттю.

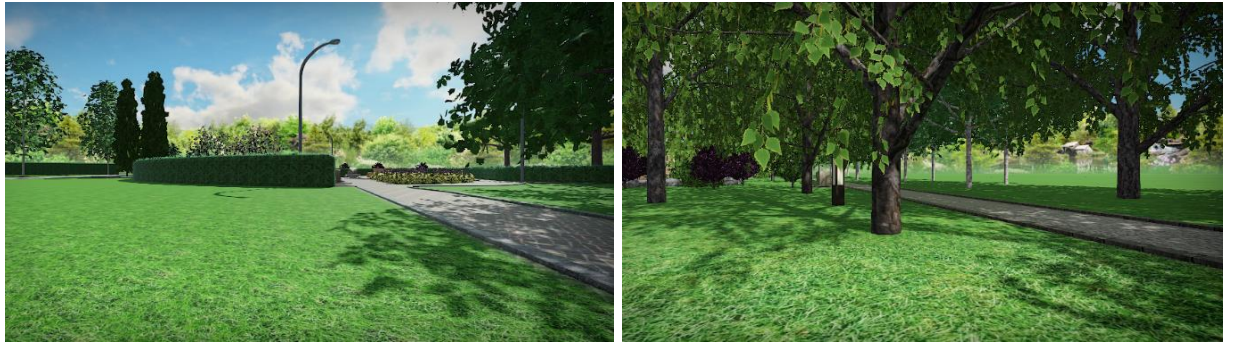

Рис. 3.11. Садово-парковий газон (вхідна частина, зона індивідуального відпочинку) (розроблено автором)

Спортивний газон використаний для футбольного поля в спортивній зоні. Видовий склад: *Festuca rubra* L., *Poa pratensis* L. і *Lolium perenne* L. Ці види є типовими для даного типу газонного покриття. Догляд є подібним до інших газонів, а саме: полив, підживлення, аерація та скошування травостою. Газон є досить стійким за рахунок щільної дернини, проте за потреби може проводитися додатковий догляд у зв'язку з механічними пошкодженнями або профілактичні заходи (піскування) для ущільнення дренажу.

Також частина території представлена мавританським газоном, оскільки даний об'єкт за стилістикою наближений до природнього ландшафту. Такий тип газонного покриття має безліч переваг. У першу чергу, це нечасте скошування, яскраві кольори, які постійно змінюються впродовж вегетаційного сезону, а також можливість комбінувати велику кількість видів.

У даному випадку асортимент обраний за трьома критеріями: рослини для створення основи газону (*Agrostis capillaris* L., *Festuca rubra* L. і *Poa pratensis* L.), квітучі однорічники (*Matricaria chamomilla* L., *Iberis umbellate* L., *Lobularia maritima* L., *Linum grandiflorum* Desf., *Centaurea cyanus* L. і *Papaver rhoeas* L.) та квітучі багаторічники (*Thymus serpyllum* L., *Viola odorata* L., *Veronica chamaedrys* L., *Achillea millefolium* L., *Campanula rotundifolia* L., *Gentiana asclepiadea* L., *Campanula rotundifolia* L. та *Dianthus deltoides* L.).

Мавританський газон виглядає достатньо цікаво та слугує доповненням кожної зони, в якій він висаджений. Залежно від співвідношення видового складу можна змінювати очікуваний настрій, додавати акценти та створювати необхідну атмосферу.

Загалом продумане використання рослин на об'єктах є важливим прийомом при проектуванні будь-якого садово-паркового об'єкту. Важливо розуміти, що кожна підібрана рослина несе в собі те чи інше візуальне сприйняття, тому варто керуватися не лише знаннями щодо екологічних особливостей певного виду, а й усвідомлювати, який декоративний ефект буде чекати в результаті. Враховуючи всі особливості можна втілити певний задум та транслювати відповідну емоцію в кожній зоні паркової території.

Висновки:

Беручи до уваги всі компоненти проектування садово-паркового об'єкту, можна дійти до висновку, що, не зважаючи на розмір території, варто приділяти увагу навіть найдрібнішим деталям. Уявлення про майбутній вигляд кожної зони з'являється при сукупному використанні підходів, аналізу просторів, насаджень, видових точок тощо. Окрім цього, так простіше уявити рух територією і, як наслідок, створити дорожньо-стежкову мережу, розмістити кожен майданчик та архітектурний елемент.

Після опрацювання всіх складових легше прийти до розуміння тих чи інших композиційних рішень, настрою та пейзажних картин території.

РОЗДІЛ 4

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Елементи благоустрою території

Найбільш вагомим наповнення багатьох садово-паркових об'єктів це МАФи. Їх існує величезна кількість і кожен елемент несе в собі відповідне функціональне призначення. Проте вже залежно від матеріалу, стилістики, форми чи конструкції є можливість транслювати ідейний задум для конкретної функціональної зони [4].

Вхідна частина представлена фонтаном, який виготовлений з каменю (рис. 4.1). Він має невеликі розміри, та не зважаючи на це відіграє роль акцентного об'єкту. Конструкція є достатньо простою та має плавні форми [7].

Рис. 4.1. Фонтан у вхідній зоні (розроблено автором)

Найголовнішим архітектурним елементом паркової території є амфітеатр (рис. 4.2). Він розміщений в центральній зоні. До його основних функцій можна віднести проведення різноманітних заходів (розважальних, освітніх, музичних тощо), відпочинок та споглядання. Дана конструкція виготовлена з каменю та створена за рахунок штучних підвищень.

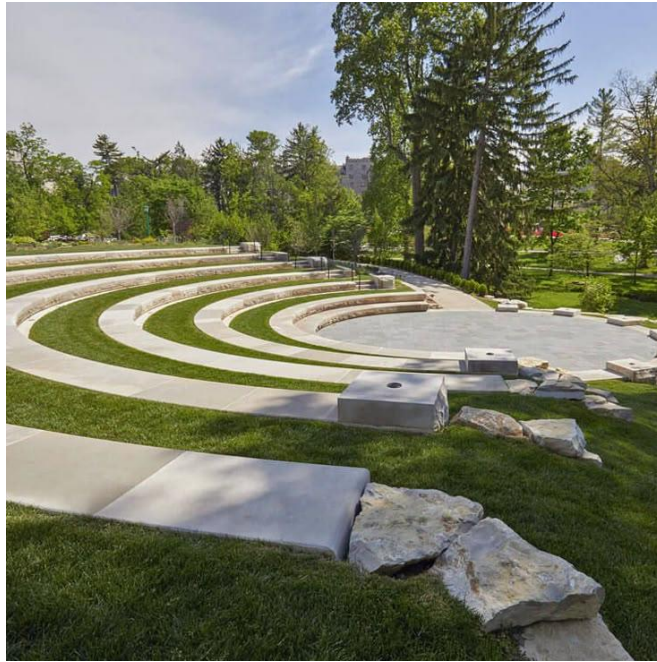

Рис. 4.2. Амфітеатр в центральній зоні [33]

Для доповнення центральної площі ідейними елементами було прийнято рішення використати альтанки круглої форми (рис. 4.3). Такий вибір є не випадковим. Центральна частина паркової території демонструє рух та динаміку завдяки вигнутим доріжкам та майданчикам. Для збалансування та підтримання композиції три альтанки розміщені на майданчиках круглої форми [10].

Вони виконують роль комфортного місця відпочинку. Розташування альтанок не є випадковим, адже з них відкривається вид на всю територію парку. Кожен відвідувач може насолоджуватися панорамою та спостерігати за композиційними особливостями розміщення інших елементів.

Рис. 4.3. Альтанка круглої форми в центральній зоні [34]

Для міцності та довговічності альтанок використано два види матеріалів (метал та дерево). В поєднанні вони дають привабливий ефект та доповнюють стилістику ділянки.

Альтанки також використані в прогулянковій зоні. Там вони мають більш практичне значення, яке пов'язане з погодними умовами [4]. Серед матеріалів використане скло, що в першу чергу дозволяє милуватися пейзажами, сидячи всередині альтанки, а по друге – це цікаве декоративне рішення (рис. 4.4).

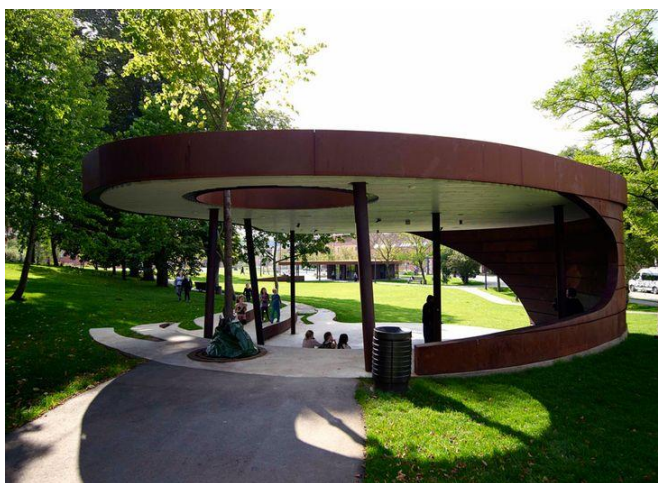

Рис. 4.4. Альтанки в прогулянковій зоні [35]

За рахунок архітектурних форм можна досягти бажаного ефекту (настрою) в кожному куточку паркової території. Важливо прослідкувати доцільність розміщення та звертати увагу на створюваний ефект (дод. В, табл. В. 1).

Дитяча зона в своєму складі має різноманітні елементи, які в сукупності транслюють відповідний задум. До них належать гойдалки, гірки, пісочниці, які характеризуються яскравістю кольорів та форм (рис. 4.5). Майданчики мають неправильну форму та м'яке різнокольорове покриття.

Рис. 4.5. Обладнання у дитячій зоні [36]

Спортивна зона представлена футбольним полем та майданчиками з тренажерами і обладнанням для занять спортом (рис. 4.6).

Використане обладнання для воркауту (турніки, лави для пресу, бруси, упори для відтискань тощо), також запроектовані вуличні тренажери для тренувань з власною вагою. Серед них велотренажер та тренажер для жиму від грудей. Для покращення координації використані маятники та твістери.

Футбольне поле має розміри 25 на 16 метрів та призначене для міні-футболу. Воно обладнане воротами, які виготовлені з металу. Обладнання спортивної зони має металеві конструкції для міцності та тривалого терміну експлуатації. Кольорова гама не є яскравою, використані нейтральні відтінки (сірий, коричневий, білий, бежевий тощо).

Рис. 4.6. Тренажери спортивної зони [37]

Поруч з футбольним полем запроєктований скейт-парк. Він має неправильну форму та виготовлений з бетону (рис. 4.7). Такий матеріал має значні переваги, адже є можливість створювати складні форми. Також він є достатньо міцним, тому як наслідок термін експлуатації буде тривалим.

Рис. 4.7. Скейт парк в спортивній зоні [38]

Кемпінгова зона також має в своєму складі архітектурні форми. В першу чергу це дерев'яні будиночки для відпочинку (рис. 4.8).

Рис. 4.8. Будинки для відпочинку в кемпінговій зоні [39]

Також в даній зоні планується розміщення альтанок прямокутної форми (рис. 4.9). Вони також виготовлені з дерева та слугуватимуть додатковим місцем для відпочинку.

Рис. 4.9. Альтанки в кемпінговій зоні [40]

Кожна зона в своєму складі має лави та урни. Всі вони створені однакової форми та стилістики (рис. 4.10).

Їх дизайн був обраний враховуючи композицію зон, в яких вони розміщені. Лави та урни розроблені з використанням плавних форм, що допомагає стилістично підкреслити ідейний задум та додати практичності певній ділянці за рахунок створення місць відпочинку.

Рис. 4.10. Лави в зоні індивідуального відпочинку (розроблено автором)

За рахунок архітектурних форм можна досягти бажаного ефекту (настрою) в кожному куточку паркової території. Важливо прослідковувати доцільність розміщення та звертати увагу на створюваний ефект (дод. В, табл. В.2).

Лави та урни варто розміщувати у відповідності до кількості відвідувачів та функціональності тої чи іншої зони. Також не слід забувати про задум розташування таких елементів, адже не зважаючи на їх більш практичне значення, певна закономірність у розміщенні може вдало доповнити настрій зони чи ділянки.

Альтанки додають акцентів, але також можуть слугувати достатньо зручним елементом для відпочинку та місцем для милування панорамними видами. Цьому сприяє наявність відкритих просторів у центральній зоні.

4.2. Елементи освітлення території

Чудовим прикладом акцентування різних частин паркової території, доріжок, насаджень, архітектурних елементів є освітлення. Завдяки великій різноманітності є можливість вибору як форми, кольору, розміру, стилістики так і конструкції того чи іншого ліхтаря.

Для даної паркової території були використані три види ліхтарів: паркові, болларди та прожектори (рис. 4.11). Кожен з них несе певне стилістичне навантаження, що дає змогу привернути увагу до декоративних елементів або ж створити комфортний освітлений простір у темну пору, який допоможе відвідувачам орієнтуватися парковою ділянкою.

Рис. 4.11. Види ліхтарів, які використані на ділянці [41]

У першу чергу було продумане освітлення вздовж головних доріжок для орієнтування територією в темний час доби (рис. 4.12). Було прийнято рішення використати паркові ліхтарі задля гарної проглядовості маршруту. Вони мають просто форму. Такі самі ліхтарі використані для міжзонних доріжок всієї паркової території.

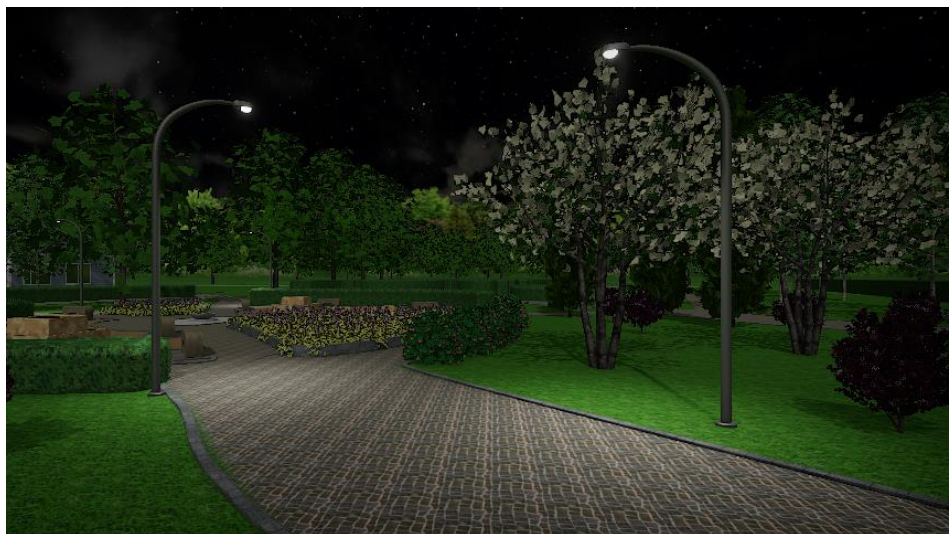

Рис. 4.12. Ліхтарі паркові у вхідній частині (розроблено автором)

Для зони індивідуального відпочинку були обрані болларди, які мають значно менші розміри у порівнянні з парковими ліхтарями, але допомагають зробити акцент саме на елементах, які вони підсвічують (рис. 4.13). Вибір форми та стилістики залежав від очікуваного настрою ділянки та передачі настрою території. Дана зона несе в собі дуже спокійну атмосферу, тому були обрані ліхтарі, які доповнюють ландшафт, але не відволікають всю увагу на себе.

Рис. 4.13. Ліхтарі болларди в зоні індивідуального відпочинку
(розроблено автором)

Для підсвічування водойми та декоративних груп були обрані прожектори (рис. 4.14). Вони мають невеликий розмір, проте допомагають акцентувати увагу на важливих ландшафтних та архітектурних елементах.

Рис. 4.14. Прожектори в зоні індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Конструкції двох видів ліхтарів є металевими для більшої міцності та довшого терміну експлуатації [12].

Варто також враховувати правильність монтування освітлювальних елементів та відповідний догляд (за потреби).

4.4. Водойми та водні устрої на території об'єкту

Важливим елементом багатьох садово-паркових об'єктів є водні устрої. Вони можуть виконувати безліч функцій, які стосуються як композиційних рішень, так і емоційного комфорту відвідувачів. Навіть невеличкі питні фонтанчики можуть додати певних стилістичних акцентів функціональній зоні, де вони спроектовані.

Серед інших водних устроїв можна виділити невеликі фонтанчики (питні та декоративні), які створені без використання яскравих кольорів, акцентів тощо,

зادля того, аби доповнювати природній дизайн парку (рис. 4.15). Питні фонтанчики несуть в собі більш практичне значення, в той самий час як декоративні завершують композицію зони, в якій вони спроектовані [8].

Рис. 4.15. Фонтан у вхідній частині території (розроблено автором)

Ділянка має штучну водойму в північно-західній частині (рис. 4.16). Навколо неї зростають вологолюбні рослини. Проектні рішення щодо облаштування даної водойми не стосувалися зміни її форми. Основною метою було додання нових рослин та декоративних елементів для створення зони індивідуального відпочинку.

До переваг наявності водойм (річок, озер, ставків тощо) можна віднести їх естетичну функцію. Декоративний ефект буде варіюватися у сприйнятті в залежності від пори року. Влітку дане місце буде створювати необхідну вологість довкола себе, весна та осінь нестимуть помітне декоративне навантаження за рахунок рослинності навколо. Варто розуміти, що це два відмінні між собою декоративні ефекти та настрої сприйняття. Взимку, за рахунок морозів та снігового покриву водойма може перетворитися на місце для зимових розваг (хокей, катання на ковзанах та ін.). Кожен сезон, маючи свої особливості, доповнює паркову територію певним настроєм та сенсом.

Рис. 4.16. Штучна водойма в зоні індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Водойма є дуже цікавим композиційним елементом будь-якого об'єкту. Вона несе в собі гармонію та спокійну атмосферу. Відображення у воді рослин та архітектурних складових може підкреслити естетику зони, надати відчуття наповненості та врівноваженості простору.

4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі

Як було представлено в попередньому розділі, дорожньо-стежкова мережа об'єкту є достатньо розгалуженою та має плавні форми доріжок.

Стилістика парку більш націлена на використання ландшафтного типу планування і природності. Та не зважаючи на це, роль практичності є не менш важливою ніж декоративність, тому було звернено увагу на міцність та довговічність матеріалів, які використані для доріжок та стежок. В даному випадку це камінь (бруківка) (рис. 4.17). Період експлуатації залежить від багатьох факторів. В першу чергу це якість матеріалів та техніка вкладання. А саме товщина бруківки та її форма відіграють важливу роль [6]. Також на довговічність впливають

людський та кліматичний фактори. Зношуваність буде швидша при більшій кількості відвідувачів. Погодні умови так само мають вплив (морози, перепади температури, частота і рясність дощів тощо).

Рис. 4.17. Дорожнє покриття (бруківка) у вхідній частині (розроблено автором)

Інші доріжки на даному об'єкті мають таку саму конструкцію (рис. 4.18). Основою є субстрат, далі йдуть три шари (підшар, несучий шар та відсипка з щебеню). Над верхнім шаром знаходиться бордюр та покриття, в даному випадку це бруківка.

Така конструкція є достатньо міцною та при дотриманні всіх вимог по експлуатації доріжки можуть слугувати 20-30 років. Даний показник може трохи варіюватися в залежності від кількості відвідувачів, але при правильній побудові ці елементи будуть довговічними [6].

Окрім цього перевагою є зовнішній вигляд. Бруківка є мінімалістичною, завдяки чому вписується в дизайн паркової території, доповнює ефект природності та відповідає настрою ділянки. Кольорова гама достатньо стримана, що дозволяє вписати доріжки в кожну зону та досягти бажаного ефекту з боку композиції та довершити простір.

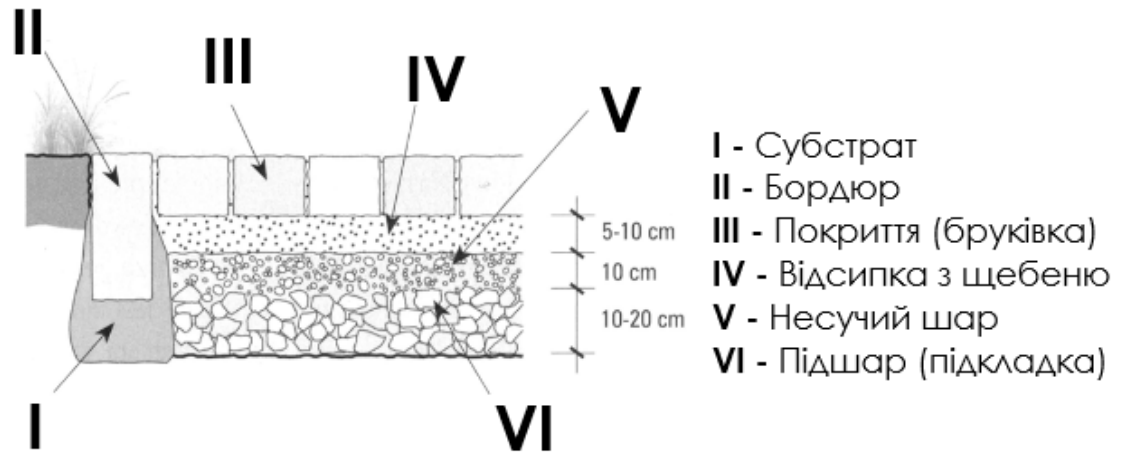

Рис. 4.18. Конструкція доріжок [42]

Доріжки в зоні індивідуального відпочинку створені з бруківки іншої форми. Кожен камінь заокруглений та має невеликі розміри (рис. 4.19). Такий вибір обумовлений стилістикою даної зони. Водна поверхня та рослини навколо неї транслюють інакший настрій в порівнянні з усіма іншими зонами парку.

Тому було прийнято рішення використати іншу форму бруківки для дорожнього покриття. Це в певній мірі додає індивідуальності, проте не змінює стиль використаних матеріалів.

Рис. 4.19. Два види бруківки для доріжок паркової території [42]

Спортивний та дитячий майданчик мають м'яке покриття, яке слугує для амортизації, захисту при падінні та володіє достатньою зносостійкістю (рис. 4.20). У даних функціональних зонах використане гумове покриття різних кольорів [11].

Рис. 4.20. М'яке покриття для дитячого та спортивного майданчиків [43]

Дитяча зона має їх більшу різноманітність для додання ефекту веселощів. М'яке покриття спортивної зони представлене у більш спокійній кольоровій гамі.

Висновки:

Кожна функціональна зона представлена різноманітними архітектурними елементами. Центральна, прогулянкова та кемпінгова зони мають альтанки різних форм, спортивна та дитяча – відповідне обладнання та м'яке покриття на майданчиках. Вхідна зона в своєму складі має фонтан. Водна поверхня штучного походження знаходиться в зоні індивідуального відпочинку. Яскравим архітектурним елементом є амфітеатр (центральна зона). Для комфорту відвідувачів запроектовані ліхтарі трьох типів, лави та урни. В сукупності всі елементи надають парковій території відповідного настрою та комфорту (естетичного і функціонального).

ВИСНОВКИ

Дана бакалаврська кваліфікаційна робота у надає проектні пропозиції щодо створення поліфункціонального парку в с. Трудовик Корюківського району Чернігівської області.

На основі аналізу закордонного досвіду щодо створення поліфункціональних парків встановлено що дані території мають перевагу у забезпеченні різноманітних видів відпочинку та розваг завдяки чому досягається ефект багатозадачності що забезпечує увагу різних верств населення. Особливостями організації таких територій є поліцентричність, пропорційність планувальних елементів, врахування їх масштабності, відсутність однозначного призначення напрямку руху, ізолюваність закритих приміщень, пластична взаємодія планувальних та архітектурних форм підкреслена виразністю матеріалів.

1. Для виконання поставлених завдань було проведено аналіз сучасного стану ділянки, яка була обрана для проектування. Територія є комунально підпорядкована Корюківському району, її площа 12,9 га, рельєф переважно рівнинний. З півдня та південного заходу ділянка оточена лісовим масивом (переважаючий деревний вид *Pinus sylvestris* L.). Основою території є лугові трави, зустрічаються поодинокі дерева та невеликі їх групи (кількість деревних видів 80 шт., стан добрий). Відсутні дорожньо-стежкова мережа та елементи благоустрою.

2. На основі передпроектного аналізу розроблено функціональне зонування, до складу якого входять 8 зон: вхідна з площею, фонтаном і лавами; буферна, що відділяє територію від проїжджої частини; центральна з амфітеатром та альтанками; індивідуального відпочинку з штучною водоймою та кафе; дитяча з спеціальним обладнанням та розважальним лабіринтом; прогулянкова з моносадам та просторими альтанками; спортивна з футбольним полем, тренажерами, скейт-парком; кемпінгова з паркувальними місцями, дерев'яними будиночками та прокатними пунктами).

3. Ландшафтно-планувальна організація ґрунтувалась на основі ландшафтного типу планування з використанням природних елементів та архітектурних форм. Запропоновані зони надають можливість відпочинку відвідувачам різних вікових категорій рівномірно розосереджені всією територією. Акцентні елементи кожної частини парку продумані з урахуванням сучасних тенденцій. Дорожньо-стежкова мережа охоплює всі частини паркової території надає можливість зручного пересування між зонами та враховує розкриття паркових пейзажних картин.

4. Композиція насаджень в своєму складі має: масиви, групи, рядові посадки, солітери, квітники та газонне покриття.

Масиви запроектовані біля дитячої та кемпінгової зон з *Acer platanoides* L. та *Pinus sylvestris* L.

Рядові посадки з *Populus tremula* L. висаджені в буферній зоні та представлені алейними посадками в прогулянковій з *Acer platanoides* L.

Різні за розміром декоративні групи формують напіввідкриті паркові простори сформовані переважно з деревних видів *Quercus robur* L., *Populus tremula* L., *Pinus sylvestris* L., *Acer platanoides* L., *Thuja occidentalis* L. та кущових *Cotinus coggygia* Scop., *Ligustrum japonicum* L. і *Cotinus coggygia* “Golden Spirit”, *Abelia* “Edward Goucher”, *Spiraea prunifolia* “Renaissance”, *Amelanchier obovalis* Michx.

У прогулянковій зоні запроектований моносад з бузку для нього були відібрані різні види та культивари: *Syringa vulgaris* L., *Syringa josikaea* J.Jacq. ex Rchb., *Syringa persica* L., *Syringa amurensis* Rupr., *Syringa vulgaris* “Alba”, “Sensation”, *Belle de Nancy*, “Charles Joly”, *Ligustrum japonicum* L., *Cotinus coggygia* “Golden Spirit”.

Квітникове оформлення знаходиться у вхідній зоні та представлене асортиментом багаторічних рослин: *Hosta* “Yellow Splash Rim”, *Hylotelephium spectabile* “Brilliant”, *Hylotelephium* “Purple Emperor”, *Lavandula angustifolia* Mill.: у зоні індивідуального відпочинку біля водойми запропоновані *Iris odaesanensis*

Y.N.Lee та *Iris hybrid*.

Газонні покриття обрані трьох типів, а саме садово-парковий, спортивний та мавританський газони. Кожен з них має такий видовий склад: *Festuca rubra* L., *Poa pratensis* L., *Phleum pratense* L. та *Agrostis capillaris* L. (садово-парковий газон); *Festuca rubra* L., *Poa pratensis* L. і *Lolium perenne* L. (спортивний газон); *Agrostis capillaris* L., *Festuca rubra* L. і *Poa pratensis* L. (види для основи дернини мавританського газону), *Matricaria chamomilla* L., *Iberis umbellate* L., *Lobularia maritima* L., *Linum grandiflorum* Desf., *Centaurea cyanus* L. і *Papaver rhoeas* L.) (квітучі однорічники), *Thymus serpyllum* L., *Viola odorata* L., *Veronica chamaedrys* L., *Achillea millefolium* L., *Campanula rotundifolia* L., *Gentiana asclepiadea* L., *Campanula rotundifolia* L. та *Dianthus deltoides* L. (квітучі багаторічні рослини).

5. Використані архітектурні елементи завершують композиційну організацію паркового простору та стилістично доповнюють ту функціональну зону, в якій вони розміщені. Головною домінантою виступає амфітеатр в центральній зоні. Другорядні домінанти виділені в сусідніх трьох зонах: у вхідній частині парку це майдан з фонтаном; у дитячій майданчик біля лабіринту, у прогулянковій система майданчиків з атьтанками. Для функціонального комфорту кожного відвідувача запроектовані МАФи (альтанки, фонтани, лави, елементи освітлення тощо). Спортивна та дитяча зони мають спеціальне обладнання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підруч. Львів: Світ, 2005. 456 с.
2. Колесніченко О. В., Слюсар С. І., Якобчук О. М. Каталог деревних рослин Ботанічного саду НУБіП України: навч. посіб. Вид. 2-ге, уточн. та допов. Київ, 2010. 70 с.
3. Сидоренко І. О. Методичні рекомендації до вивчення з дисципліни «Основи композиції» для студентів спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» скороченого терміну навчання: [навчальне видання]. Київ: Наукова столиця, 2021. 36 с.
4. Кушнір А. І., Суханова О. А. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Садово-паркове будівництво» *4-е видання, перероблене та доповнене*. К.: НУБіП, 2019. 84 с.
5. Сидоренко І. О. Методичні рекомендації до вивчення з дисципліни «Дизайн середовища» для студентів ОС «Бакалавр»: [навчальне видання]. Київ: Наукова столиця, 2021. 90 с.
6. Aymer V. Landscape Grading: A Study Guide for the LARE. Routledge, 2020. 240 p.
7. Cannon Ivers. 250 Things a Landscape Architect Should Know. DE Gruyter GmbH, Walter, 2021. 512 p.
8. Entwistle T., Knighton E. Visual Communication for Landscape Architecture. Bloomsbury Academic & Professional, 2013. 208 p.
9. Francis D. K. Ching. Architecture: Form, Space, and Order. Wiley & Sons, Incorporated, John, 2007. 448 p.
10. Kirkwood N., Kennen K. Phyto: Principles and Resources for Site Remediation and Landscape Design. Taylor & Francis Group, 2015. 346 p.

11. Norman Booth. Foundations of Landscape Architecture: Integrating Form and Space Using the Language of Site Design. Wiley & Sons, Incorporated, John, 2011. 384 p.
12. Zimmermann A. Constructing Landscape: Materials, Techniques, Structural Components. DE Gruyter GmbH, Walter, 2015. 536 p.
13. Парк Леві: веб-сайт. URL: https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g56003-d12378411-Reviews-Levy_Park-Houston_Texas.html (дата звернення 12.01.2025)
14. План-схема парку Леві в Х'юстоні, Техас: веб-сайт. URL: <https://www.levyparkhouston.org/wp-content/uploads/2024/02/levy-park-map.png> (дата звернення 09.01.2025)
15. Вид парку зверху для проглядання всіх зон: веб-сайт. URL: https://houston.uli.org/wp-content/uploads/sites/25/2018/10/levyparkaerial_small.jpg (дата звернення 28.12.2024)
16. Лавендер Бей Парк – парки, ігрові та спортивні майданчики: веб-сайт. URL: <https://www.northsydney.nsw.gov.au/directory-record/1403/lavender-bay-parklands> (дата звернення 08.01.2025)
17. Вид на місто з парку Кларка: веб-сайт. URL: <https://lh3.googleusercontent.com/p/AF1QipPSwQOGBAf0ZW53ZPZ6eSz45IE4yGvAC0Q2ogQC=s680-w680-h510> (дата звернення 10.01.2025)
18. Вид на затоку Лаванда: веб-сайт. URL: https://lh3.googleusercontent.com/p/AF1QipO4H7IKfmPauVQBokfwHGHa_sJnBuu7FYurH1ZU=s680-w680-h510 (дата звернення 13.01.2025)
19. Місце для тихого відпочинку в парку Ватт: веб-сайт. URL: <https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/14/ee/b6/84/rock-fencing.jpg?w=1000&h=-1&s=1> (дата звернення 19.01.2025)

20. Скульптура Кет Дудонг: веб-сайт. URL: <https://i0.wp.com/theramblingwombat.com/wp-content/uploads/2017/09/723.jpg?w=511&h=557&ssl=1> (дата звернення 11.01.2025)
21. Таємний сад Венді: розташування, історія, пейзаж, артефакти: веб-сайт. URL: <https://www.wendyssecretgarden.org.au/wp-content/uploads/2017/01/wendys-garden-walkway-sunlight-small-500x500.jpg> (дата звернення 21.01.2025)
22. Розчищення території: веб-сайт. URL: <https://www.wendyssecretgarden.org.au/wp-content/uploads/2017/01/wendys-secret-garden-early-retaining-walls-small-500x500.jpg> (дата звернення 13.01.2025)
23. Звивиста стежка, яка веде до вершини скелі: веб-сайт. URL: <https://www.wendyssecretgarden.org.au/wp-content/uploads/2017/01/wendys-garden-walkway-sunlight-small-500x500.jpg> (дата звернення 13.01.2025)
24. Вид зверху на Намба Паркс: веб-сайт. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0a/150328_Namba_Parks_Osaka_Japan01bs3.jpg/800px-150328_Namba_Parks_Osaka_Japan01bs3.jpg (дата звернення 20.01.2025)
25. Намба Паркс: туристичні пам'ятки та враження: веб-сайт. URL: <https://en.osaka-info.jp/spot/namba-parks/> (дата звернення 13.01.2025)
26. Центральний парк, Нью-Йорк, США: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/7d/70/98/7d7098d651c290ba65a0cd6c0ff9ac5e.jpg> (дата звернення 21.01.2025)
27. Центральний парк: найкращі речі, які варто зробити: веб-сайт. URL: <https://www.centralpark.com/> (дата звернення 19.01.2025)
28. Карта: веб-сайт. URL: <https://surl.li/auiknn> (дата звернення 20.12.2024)
29. Кліматичні умови Чернігівської області: веб-сайт. URL: <https://ch-pogoda.com.ua/index.php/home/klimat> (дата звернення 29.01.2025)

30. Передпроектний аналіз ландшафтних територій: веб-сайт. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=261522> (дата звернення 27.04.2025)
31. Організація простору. Взаємодія просторових елементів: веб-сайт. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=261523> (дата звернення 25.04.2025)
32. Рух, форма і задум в дизайні середовища: веб-сайт. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=261525> (дата звернення 20.04.2025)
33. Амфітеатр: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/236x/84/00/09/84000982493c8c6b2433a15399e362f0.jpg> (дата звернення 15.04.2025)
34. Дерев'яна альтанка: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/a9/75/c3/a975c35151946b2a03bb8ed82a903d07.jpg> (дата звернення 28.04.2025)
35. Альтанка з дерева круглої форми: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/a9/75/c3/a975c35151946b2a03bb8ed82a903d07.jpg> (дата звернення 20.05.2025)
36. Інклюзивний дитячий майданчик: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/b3/28/9f/b3289fb52a5b866113528acd47a43ae0.jpg> (дата звернення 26.04.2025)
37. Спортивні майданчики в Сідней: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/de/66/4d/de664d9bbc1120bd9967ff7192804686.jpg> (дата звернення 23.04.2025)
38. Скейт-парк. Архітектурні особливості: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/2f/42/3d/2f423d24d097330d3aad0fa0e27f2b53.jpg> (дата звернення 19.04.2025)
39. Кемпінгові дерев'яні будинки: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/b8/6b/48/b86b4894eccc92b54e77e234162044dd.jpg> (дата звернення 21.05.2025)

40. Вуличні павільйони: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/0c/13/47/0c134746d9a07b9902e21617fa504273.jpg> (дата звернення 28.04.2025)
41. Види ліхтарів: веб-сайт. URL: <https://i.pinimg.com/736x/b1/04/4b/b1044bbef14248e0ea20b2ae36ce2f5a.jpg> (дата звернення 21.05.2025)
42. Конструкція доріжок: веб-сайт. URL: <https://surl.li/eryhwk> (дата звернення 22.04.2025)
43. М'яке покриття майданчиків: веб-сайт. URL: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5d51b373673aa70001599429/1585855184756-R73ONCALK3XI3RVFCWYL/Canva+-+black-red+playground+soft+rubber+surface.jpg?format=1500w> (дата звернення 22.04.2025)
44. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів: веб-сайт. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=46705 (дата звернення 13.01.2025)
45. Державні будівельні норми: веб-сайт. URL: <https://diam.gov.ua/normativno-pravovi-akti/derzhavni-budivelni-normi> (дата звернення 10.01.2025)

Додаток А

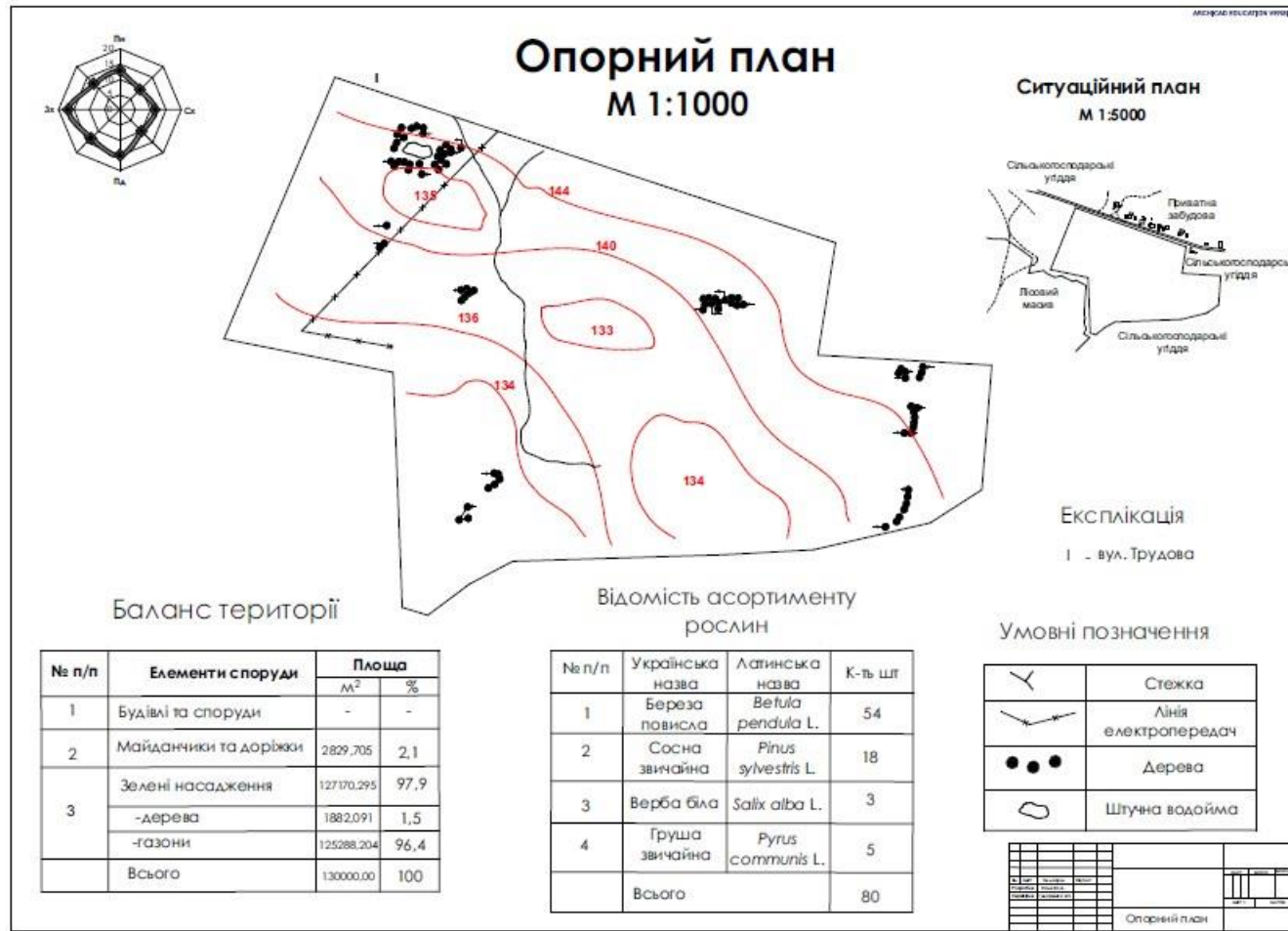

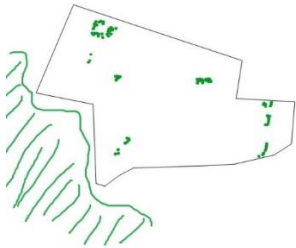
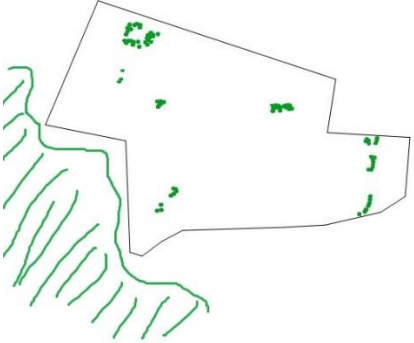

Рис. А.2. Опорний план території об'єкту проектування

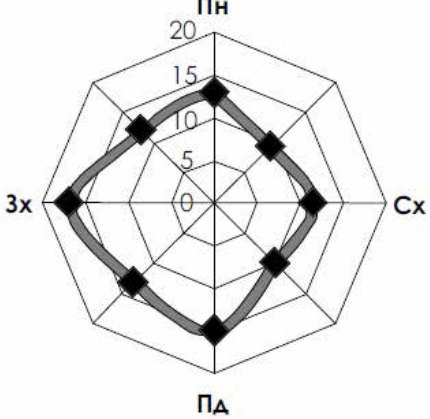
Передпроектний аналіз ландшафтної території

№ п.п.	Характеристика і особливості території об'єкту	Результати аналізу даних
1	Земельна власність	Ділянка комунального підпорядкування Корюківського району
2	Місцезнаходження	Чернігівська область, Корюківський район, біля села Трудовик
3	Кращі види, бідні види, неприємні види	 <p>Кращими видами є частина на північному заході, південному заході та північному сході ділянки, відкриваються гарні види на лісовий масив. Бідні види розміщені біля автомагістралі. Трав'яний покрив в цьому місці має незадовільний стан. Неприємні види має частина території на південному сході, яка представлена великою кількістю Амброзії полинолистої, яка може спричиняти алергічні реакції людей.</p>
4	Обриси лісових територій та окремо стоячих деревних рослин. Які дерева з нанесених не підлягають збереженню і які повинні бути прибрані	 <p>На ділянці зростають 80 дерев, всі переважно в гарному стані. Лісові території розміщені біля об'єкту на південному заході.</p>
5	Рівень ґрунтових вод, паводками за даними природи; неосушені або болотисті місця	Ґрунтові води 4-6 м, паводки ранньою весною у разі зим з великою кількістю снігового покриву.

Продовження таблиці А.1

6	Перешкоди, що знаходяться поза ділянкою з приблизними відстанями до них і з напрямком на них	 <p>З південного заходу знаходиться лісовий масив одразу за ділянкою, також на Північ від об'єкту розміщена приватна забудова.</p>
7	Логічно виправдані райони будівництва – ділянки	Територія є рівнинною та майже з однаковим рівнем ґрунтових вод, тому ділянка містить велику кількість логічно виправданих районів будівництва.
8	Логічно виправдані точки в'їзду і виїзду	 <p>Головний вхід краще розташувати зі сторони автомобільної дороги, яка проходить біля ділянки. Два додаткових входи будуть знаходитися в західній та східній частині території.</p>
9	Сектори, де високі або низькі точки обр'їю створюють захист від сонця, вітру або, навпаки, підсилюють їх	Територія є рівнинною, тому захист від сонця та вітру забезпечують деревні насадження на ділянці а також в південно-західній її частині цьому сприяють лісові насадження біля об'єкту.

Продовження таблиці А.1

10	Схема руху сонця	 <p>Ситуаційний план М 1:5000</p> <p>Сільськогосподарські угіддя</p> <p>Лісовий масив</p> <p>Приватна забудова</p> <p>Сільськогосподарські угіддя</p> <p>Ситуаційний план</p>
11	Переважаючі вітри і вітерці	 <p>Пн</p> <p>20</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>0</p> <p>Зх</p> <p>Сх</p> <p>Пд</p> <p>Переважаючими є західні вітри, також зустрічаються південні, південно-західні та північно-західні</p>
12	Вивчення заморозків, глибоких кишень застійного повітря	Ранні осінні, територія рівнинна та її більша частина – це відкриті простори, тому глибокі кишені застійного повітря відсутні.
13	Мікрокліматичний аналіз ділянки	Клімат даного об'єкту помірний, із достатнім зволоженням. Середньорічна кількість опадів становить 614 мм, у тому числі в теплий період — 439 мм. Середньорічна температура повітря — 6,1°C. Абсолютний максимум температури повітря становить 37°C, а мінімум — 35°C.
14	Природні деталі, як, наприклад, джерела, незвичайний кущ, добре зв'язаний травянистий покрив землі, товщина чи відсутність дерну, земля зі слідами ерозії, ділянки що осіли і т.д.	Велика ділянка з амброзії в південно-східній частині ділянки.
15	Найменування та розміщення існуючих дорожніх смуг, розташованих на ділянці або прилеглих до неї територіях	Біля ділянки проходить автомагістраль (2 смуги), через саму ділянку проходить протоптана стежка

Продовження таблиці А.1

16	Розміщення будівель і інших споруд, включаючи фундаменти, підвалини, мости, колодязі, цистерни тощо	Даних об'єктів на території не виявлено
17	Розміщення всіх стін, парканів, доріг, проїздів, бортових каменів, водостічних лотків, сходинок, доріжок, незамощених участків із зазначенням матеріалів мощення або покриття	Дані елементи відсутні на ділянці, лише є протоптана стежка.
18	Рельєф місцевості	Переважно рівнинний
19	Будь-які інші фактори, що мають особливу важливість для проекту, що пропонується	-

Композиційний аналіз території

№ п.п.	Просторова характеристика території об'єкту	Функціональне призначення території	Просторова якість	Очікуваний психо-емоційний настрій території(чим буде забезпечуватися)	Пропозиції щодо зміни просторових якостей визначеної території
1	Відкритий простір	Переважно більша частина території	Динамічний простір, широка проглядовість	Розрядка. Забезпечується за рахунок масивних розмірів території	Розподіл на чіткі зони та створення більшої кількості напіввідкритих просторів
2	Напіввідкритий простір	Зона індивідуального відпочинку	Простір поступово розкривається, маючи акценти	Зацікавлення та сповільнення, щоб помилуватися пейзажами, які відкриваються	Достатньо статичний простір, який транслює спокій
3	Закритий простір	-	-	-	-

Просторові якості території

№ п.п.	Просторова характеристика території об'єкту	Функціональне призначення території	Просторова якість	Очікуваний психо-емоційний настрій території	Пропозиції щодо зміни просторових якостей визначеної території
1	Відкритий простір	Вхідна зона	Динамічний простір, форма та напрям доріжок створюють відчуття руху	Розрядка. Буде забезпечуватися за рахунок плавних вигнутих форм та збільшення розмірів	Простір, який розкривається та направляє увагу до інших зон об'єкту
		Центральна площа	Хвилеподібний простір, оскільки площа поєднує вигнуті доріжки та майданчики округлих форм	Задоволення. Буде забезпечуватися за рахунок гармонійних співвідношень рослин та архітектурних елементів, приємні для погляду архітектурні форми акценту цієї зони.	Направлятиме увагу до свого оформлення а також на ділянки які знаходяться за цією зоною
		Спортивна зона	Простір, який розкривається. Достатньо велика площа зони, багато елементів, які один за одним відкриваються відвідувачу.	Динамічна дія. Буде забезпечуватися за рахунок кольорової гами, динамічних ліній доріжок та композиційного центру у вигляді скейт-парку.	Даний простір буде пов'язаний з рухом та транслювати певну динаміку в своїх елементах

Продовження таблиці Б.1

		Прогулянкова зона	Простір, який спрямовує на рух. Доріжки розходяться в різних напрямках, деякі переплітаються та спонукають до переміщення.	Споглядання. Буде забезпечуватися за рахунок відкриття простору на лісовий масив, певні закриті ділянки деревними насадженнями та місця зупинки, де можна відпочити на насолодитися тишею.	Даний простір буде запроєктовано так, щоб стимулювати емоцію спокою та транслювати врівноваженість
		Дитяча зона	Акцентний, за рахунок використання кольору і форми та більш закритий простір, який обмежений масивом	Веселощі. Буде забезпечуватися за рахунок форми майданчика, теплих яскравих кольорів та звуків, які створюватимуть діти.	Простір добре організованих об'ємів, який спонукатиме рух, спрямований по всій площі зони
2	Напів-відкритий простір	Частина буферної зони	Простір поступово розкривається	Описано вище, оскільки напіввідкритий простір займає лише невелику частину цієї зони	Достатньо статичний простір, який транслює спокій
		Кемпінгова зона	Простір поступово розкривається	Задоволення, відчувається за рахунок врівноважено розташованих архітектурних форм в поєднанні з зеленими насадженнями	Спокійний простір
		Зона індивідуального відпочинку	Заспокійливий, скромний простір	Відсутні яскраві контрасти, які відволікають увагу, спокійна кольорова гама	Урівноважений простір
3	Закритий простір	Дитяча зона	Динамічний простір	Відчуття веселощів	Створення канатної дороги для дітей
		Кемпінгова зона	Статичний, простір	Відчуття спокою	Продовження лісового масиву

Аналіз перспектив і модуляції видів пейзажних картин території

№ п.п.	Функціональне призначення території	Тип видового розкриття	Спосіб обробки виду	Тип пейзажу по сприйняттю	Розмірні характеристики пейзажної картини	Загальні характеристики виду та об'єкту огляду
1	Вхідна зона	Панорама входу, штучні підвищення	Акцентований вхід, підсвічування	Панорамний	Середній	Підвищення з розміщенням лавок хвилястої форми та видом на зони парку, які знаходяться поряд
2	Прогулянкова зона	Лінійна перспектива вздовж доріжок	Збережений природний ландшафт	Романтичний, лісовий	Великий	Вид на галявину біля масиву, газонне покриття та групи кущів
3	Спортивна зона	Відкритий простір	Акцентний, насичений	Активний, динамічний	Великий	Штучні підвищення для скейт-парку, майданчики з тренажерами та спортивні поля
4	Кемпінгова зона	Закрита, камерна	Змінений, створення спокійної атмосфери	Врівноважений, релаксуючий	Великий	Бесідки та групи дерев та кущів навколо
5	Дитяча зона	Напіввідкритий простір з яскравими акцентами	Змінений, створення динаміки	Веселий, дитячий	Середній	Ігровий майданчик з яскравими кольорами та цікавими формами
6	Зона індивідуального відпочинку	Напіввідкритий простір, штучна водойма	Акцентована площадка, підсвічування	Відчуття усамітнення, ізольованості	Малий	Кафе з відкритою терасою

Організація руху відвідувачів парковою територією

№ п.п.	Функціональне призначення території (відповідно до проведеного зонування)	Тип маршруту (головний, другорядний, прогулянковий, виставковий, пішохідний, велосипедний і т.д.)	Задана кінематика руху в межах маршруту	Фактори що спонукатимуть до руху в межах заданого маршруту	Фактори, що направляють або задають рух відвідувачів у межах заданого маршруту	Фактори що спонукають відвідувачів до відпочинку і зупинки руху в межах заданого маршруту
1	Вхідна зона	Головний	лінійний	Яскраве оформлення входу, цікаві об'єкти	Алея, що веде до центральної частини парку	Інформаційні стенди, лавки
2	Прогулянкова зона	Прогулянковий	вільний	Природні краєвиди, різноманітність рослинності	Вивішені вказівники, стежки	Лавки, тихі місця відпочинку
3	Спортивна зона	Пішохідний	циклічний	Спортивні споруди, зелені зони для відпочинку, скейт-майданчик	Велосипедні доріжки, бігові доріжки	Лавки, тренажери, групи рослин
4	Кемпінгова зона	Прогулянковий	вільний	Тиха атмосфера, зелені насадження, водойми	Садові доріжки, альтанки	Бесідки, гамаки, мангали
5	Дитяча зона	Пішохідний	вільний	Яскраві ігрові елементи, безпечне покриття	Ігрові комплекси, пісочниці	Яскраві кольори, цікаві форми ігрових елементів
6	Зона індивідуального відпочинку	Прогулянковий	циклічний	Штучна водойма	Світлові інсталяції, деревні насадження	Кафе з відкритою терасою

Характеристика складових елементів екологічного та функціонального
комфорту ландшафтного середовища

№ п.п.	Назва елементів, призначення	Місцезорозташування на території об'єкту (функціональна зона, або маршрут)	Вигляд (фото, рисунок (аналог або власна розробка))	Загальна характеристика елемента	Очікуваний ефект
Елементи екологічного комфорту					
1	<i>Елементи для регуляції інсоляції</i>				
	Масиви	Дитяча зона та зона індивідуального відпочинку		Високі дерева з густою кроною, що створюють густу тінь.	Вічнозелені дерева, що створюють легку тінь і захищають від вітру.
	Групи	Прогулянкова зона, зона індивідуального відпочинку		Високі дерева з густою кроною, що створюють густу тінь. Низькорослі рослини, що створюють густий підлісок.	Доповнюють тінь від дерев, створюють барвисті композиції.
Солітери	Точково по всій території парку		Листяні дерева, які доповнюють групи та масиви	Акценти, з метою обігравання території	
2	<i>Елементи для регуляції аерації</i>				
	Водойма	Зона індивідуального відпочинку		Невелика водойма оточена деревними насадженнями	Зона індивідуального відпочинку, створення прохолоди в жаркі дні та відображення крон в воді

Продовження таблиці В.1

3	<i>Елементи для поглинання шуму</i>				
Насадження дерев в шаховому порядку	Буферна зона		Тополі, які висаджені в шаховому порядку для кращого поглинання шуму та шкідливих викидів	Створення буферу біля функціональних зон, які розміщуються біля входу	
Елементи функціонального комфорту (навчання, заняття спортом, виховання, харчування, особиста гігієна, відпочинок, видовища, рух (пересування))					
1	<i>Елементи для індивідуального розвитку особистості</i>				
Спортивні тренажери	Спортивна зона		Комплекс різноманітних тренажерів для тренування різних груп м'язів.	Підтримка фізичної форми, здоровий спосіб життя.	
2	<i>Елементи для відпочинку</i>				
Альтанки	Зона відпочинку		Дерев'яні альтанки прямокутної форми	Усамітнення, відпочинок, релаксація	
Лави	Прогулянков а зона		Дерев'яні лавки вигнутої форми	Місце для уповільнення, зупинки	
3	<i>Елементи для розваг</i>				
Дитячий майданчик	Дитяча зона		Майданчик з м'яким покриттям з розважальними місцями для дітей	Яскрава зона, отримання позитивних емоцій	
Майданчик и для катання на роликах, скейтах	Спортивна зона		Спеціальне покриття для катання	Додавання руху та динаміки	

Характеристика складових елементів естетичного комфорту
ландшафтного середовища

№ п.п.	Назва елементів, призначення	Місцезнаходження на території об'єкту (функціональна зона, або маршрут)	Вигляд (фото, рисунок (аналог або власна розробка))	Загальна характеристика елемента	Очікуваний ефект
Елементи естетичного комфорту (декоративні архітектурні елементи, скульптура, водні пристрої, рослинні композиції, квітникове оформлення і т.д.)					
1	Архітектурні елементи	Вхідна зона, зона відпочинку		Альтанки, фонтани	Створюють акценти, формують композицію, надають парку індивідуальність.
2	Квітникове оформлення	Прогулянкова зона, вхідна зона та зона відпочинку		Однорічні та багаторічні квіти, кущі, дерева з декоративним листям	Створюють кольорові акценти, змінюють вигляд парку протягом сезонів.
3	Водні пристрої	Зона індивідуального відпочинку		Фонтани, ставки, струмки, водоспади	Створюють мікроклімат, звукові ефекти, відображають світло.